

تابع نمایی و لگاریتمی

تابع نمایی، معادلات و نامعادلات نمایی

1- تابع $f(x) = \begin{cases} 2^{ax} & , x \geq 0 \\ 4^{-ax} & , x < 0 \end{cases}$ مفروض است. اگر $f(2) = 3$ باشد، آن‌گاه $f(-4) + f(-6)$ کدام است؟

۷۲۹ (۴)

۵۱۲ (۳)

۸۱۰ (۲)

۱۰۲۴ (۱)

پاسخ: گزینه 2

$$f(x) = \begin{cases} 2^{ax} & , x \geq 0 \\ 4^{-ax} & , x < 0 \end{cases} , f(2) = 3 \Rightarrow 2^{2a} = 3 \Rightarrow 4^a = 3$$

$$f(-4) + f(-6) = 4^{4a} + 4^{6a} = (4^a)^4 + (4^a)^6 \\ = 3^4 + 3^6 = 3^4(1 + 3^2) = 81 \times 10 = 810$$

2- اگر $4^{2x-1} = \frac{1}{2048}$ باشد، آن‌گاه $[x]$ کدام است؟ ($[]$ ، نماد جزء صحیح است.)

۳ (۴)

۲ (۳)

-۲ (۲)

-۳ (۱)

پاسخ: گزینه 1

$$4^{2x-1} = \frac{1}{2048} = 2^{-11} \Rightarrow (2^2)^{2x-1} = 2^{-11} \Rightarrow 2^{4x-2} = 2^{-11}$$

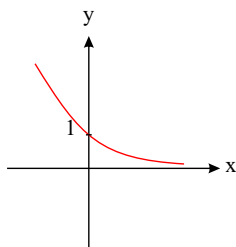
$$\Rightarrow 4x - 2 = -11 \Rightarrow 4x = -9 \Rightarrow -\frac{9}{4} = -2,25 \Rightarrow [x] = -3$$

3- کدام یک از گزینه‌های زیر نادرست است؟

- (۱) در تابع نمایی $y = a^x$ ($0 < a < 1$)، با افزایش x ، مقدار y کم می‌شود.
- (۲) در تابع نمایی $y = a^x$ ($a > 1$)، با افزایش x ، مقدار y نیز زیاد می‌شود.
- (۳) در تابع نمایی $y = a^x$ ($0 < a < 1$)، برای x های منفی نسبت به x های مثبت، با افزایش x ، مقدار y با سرعت بیش‌تری کاهش می‌یابد.
- (۴) در تابع نمایی $y = a^x$ ($a > 1$)، برای x های منفی نسبت به x های مثبت، با افزایش x ، مقدار y با سرعت بیش‌تری افزایش می‌یابد.

پاسخ: گزینه 4

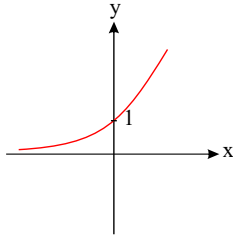
اگر $0 < a < 1$ باشد، نمودار تابع نمایی $y = a^x$ به صورت مقابل است:

طبق نمودار، با افزایش x ، y کاهش می‌یابد و برای x های منفی نسبت به x های مثبت با افزایش x سرعت کاهش y ، بیش‌تر است. پس گزینه‌های «۱» و «۳» درست می‌باشند.

همچنین نمودار تابع نمایی $y = a^x$ و $a > 1$ ، به صورت مقابل است:

طبق نمودار، با افزایش x ، y نیز افزایش می‌یابد و برای x های مثبت نسبت به x های منفی با افزایش x ، سرعت افزایش y ، بیش‌تر است. در واقع برای x های منفی نسبت به x های مثبت، سرعت افزایش y کم‌تر است. بنابراین گزینه «۲» نیز درست است اما گزینه «۴» نادرست می‌باشد.

4- داروها در بدن با ادرار دفع می‌شوند. فرض کنید ۳۰ میلی‌گرم از یک نوع دارو در بدن شخصی قرار دارد و مقدار آن در بدن شخص پس از t ساعت از رابطه $A(t) = 30(0,9)^t$ به دست می‌آید. چه درصدی از دارو پس از ۲ ساعت از بدن او خارج می‌شود؟

۱۹ (۴)

۸۱ (۳)

۱۰ (۲)

۹۰ (۱)

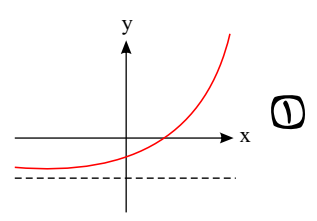
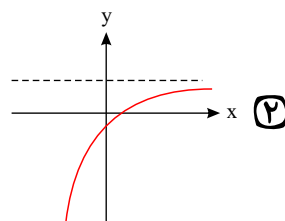
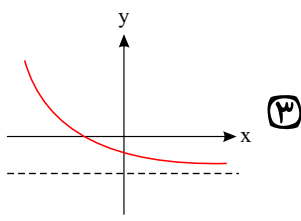
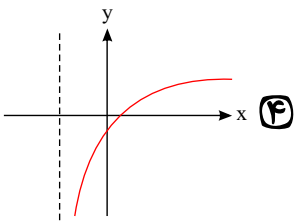
پاسخ: گزینه 4

$$A(t) = 30(0,9)^t \Rightarrow \begin{cases} A(0) = 30 \times 1 = 30 \\ A(2) = 30(0,9)^2 = 30 \times 0,81 = 24,3 \end{cases}$$

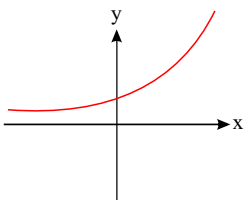
مقدار داروی خارج شده پس از ۲ ساعت برابر با $30 - 24,3 = 5,7$ میلی‌گرم است و درصد آن برابر است با:

$$\frac{5,7}{30} \times 100 = 19\%$$

5- نمودار تابع $f(x) = 2^{x+a} + b$ ، محور طول‌ها را در $x = 1$ و محور عرض‌ها را در $y = -\frac{1}{4}$ قطع می‌کند. نمودار آن کدام می‌تواند باشد؟

پاسخ: گزینه 1 نمودار تابع $y = 2^x$ به صورت زیر است:

نمودار تابع f ، صرفاً از انتقال $y = 2^x$ حاصل می‌شود. بنابراین با توجه به محل تلاقی نمودار تابع f ، با محورهای مختصات، نمودار گزینه «۱» صحیح است.

6- مقدار انرژی آزاد شده (E) برحسب ارگ در یک زمین‌لرزه از رابطه $\log E = 11,8 + 1,5M$ به دست می‌آید که در آن M واحد بزرگی زلزله برحسب ریشتر و E انرژی آزاد شده در یک زمین‌لرزه $6,2$ ریشتری چند واحد است؟

۱۰^{۲۱,۸} (۴)

۱۰^{۲۱,۵} (۳)

۱۰^{۲۱,۱} (۲)

۱۰^{۲۱,۷} (۱)

پاسخ: گزینه 2

$$M = 6,2 \Rightarrow \log E = 11,8 + 1,5 \times 6,2 = 11,8 + 9,3 = 21,1 \Rightarrow E = 10^{21,1}$$

7- اگر نمودار تابع $f(x) = a(b)^x - 1$ ، از دو نقطه‌ی $A(-\frac{1}{2}, \frac{1}{2})$ و $B(1, 11)$ بگذرد، $f(-1)$ کدام است؟

- ① $-\frac{3}{4}$ ② $-\frac{1}{2}$ ③ $-\frac{1}{4}$ ④ $\frac{3}{4}$

پاسخ: گزینه 3

دو نقطه‌ی داده شده را در تابع $f(x) = ab^x - 1$ صدق می‌دهیم.

$$A \left| \begin{array}{l} -\frac{1}{2} \\ \frac{1}{2} \end{array} \right. \xrightarrow{\text{صدق}} \frac{1}{2} = ab^{-\frac{1}{2}} - 1 \Rightarrow \frac{3}{2} = \frac{a}{\sqrt{b}} \Rightarrow \frac{9}{4} = \frac{a^2}{b} \rightarrow a^2 = \frac{9}{4}b \rightarrow a = \frac{3}{2}\sqrt{b}$$

$$B \left| \begin{array}{l} 1 \\ 11 \end{array} \right. \xrightarrow{\text{صدق}} 11 = ab - 1 \Rightarrow ab = 12 \Rightarrow \frac{3}{2}\sqrt{b}b = 12$$

$$\Rightarrow b\sqrt{b} = 8 \Rightarrow b = 4 \Rightarrow a = 3$$

$$\text{پس: } f(x) = 3 \times 4^x - 1 \Rightarrow f(-1) = 3 \times 4^{-1} - 1 = \frac{3}{4} - 1 = -\frac{1}{4}$$

8- معادله‌ی $4^x - 6^x = 2 \times 9^x$ چند ریشه دارد؟

- ① هیچ ② 2 ③ 1 ④ بیشمار

پاسخ: گزینه 3

$$4^x - 6^x = 2 \times 9^x \Rightarrow 2^{2x} - 2^x \times 3^x = 2 \times 3^{2x} \xrightarrow{\div 3^{2x}} \frac{2^{2x}}{3^{2x}} - \frac{2^x}{3^x} = 2 \Rightarrow \left(\frac{2}{3}\right)^{2x} - \left(\frac{2}{3}\right)^x = 2$$

$$\left(\frac{2}{3}\right)^x = t \xrightarrow{a+c=b} t^2 - t - 2 = 0 \rightarrow \begin{cases} t = -1 \rightarrow \left(\frac{2}{3}\right)^x = -1 \rightarrow \text{امکان ندارد.} \\ t = -\frac{c}{a} = 2 \rightarrow \left(\frac{2}{3}\right)^x = 2 \rightarrow \text{امکان پذیر است.} \end{cases}$$

پس معادله یک ریشه دارد.

9- فاصله‌ی نقطه‌ی تلاقی دو منحنی به معادلات $y = 2^x$ و $y = (\sqrt{2})^{x+1} + 4$ ، از نقطه‌ی $A(0, 4)$ کدام است؟

- ① 2 ② 3 ③ 4 ④ 5

پاسخ: گزینه 4 باید دو منحنی داده شده را با هم تلاقی دهیم و نقطه‌ی تلاقی را بدست آوریم.

$$2^x = (\sqrt{2})^{x+1} + 4 \rightarrow 2^x = (2^{\frac{1}{2}})^{x+1} + 4 \rightarrow 2^x = (2^{x+1})^{\frac{1}{2}} + 4$$

$$\rightarrow 2^x = (2^x \times 2)^{\frac{1}{2}} + 4 \xrightarrow{2^x = A} A = \sqrt{2A} + 4 \rightarrow A - 4 = \sqrt{2A}$$

$$\text{توان 2} \rightarrow A^2 - 8A + 16 = 2A \rightarrow A^2 - 10A + 16 = 0 \rightarrow (A - 8)(A - 2) = 0$$

$$\rightarrow \begin{cases} A = 8 \rightarrow 2^x = 8 \rightarrow x = 3 \xrightarrow{y=2^x} y = 8 \\ A = 2 \text{ غ ق غ ق (در معادله‌ی رادیکالی صدق نمی‌کند)} \end{cases}$$

حال باید فاصله‌ی نقطه‌ی $A \left(\begin{smallmatrix} 0 \\ 4 \end{smallmatrix} \right)$ را از $B \left(\begin{smallmatrix} 3 \\ 8 \end{smallmatrix} \right)$ حساب کنیم.

$$AB = \sqrt{(0-3)^2 + (4-8)^2} = \sqrt{9+16} = \sqrt{25} = 5$$

10- نمودار یک تابع به صورت $f(x) = 3^{Ax+B}$ ، نمودار تابع $y = x^2$ را در دو نقطه به طول‌های 1 و 3 قطع می‌کند. عرض نقطه تلاقی تابع f با محور y ، کدام است؟

- ① $\frac{1}{27}$ ② $\frac{1}{9}$ ③ $\frac{1}{3}$ ④ $\sqrt{3}$

پاسخ: گزینه 3

$$y = x^2 \Rightarrow \begin{cases} x = 1 \Rightarrow y = 1 \Rightarrow M(1, 1) \\ x = 3 \Rightarrow y = 9 \Rightarrow N(3, 9) \end{cases}$$

نقاط M و N در تابع $f(x) = 3^{Ax+B}$ صدق می‌کنند، پس داریم:

$$f(1) = 1 \Rightarrow 3^{A+B} = 1 \Rightarrow A+B = 0, \quad f(3) = 9 \Rightarrow 3^{3A+B} = 9 \Rightarrow 3A+B = 2$$

$$\begin{cases} A+B = 0 \\ 3A+B = 2 \end{cases} \Rightarrow \underline{2A = 2} \Rightarrow A = 1 \Rightarrow B = -1$$

$$\Rightarrow f(x) = 3^{x-1} \Rightarrow f(0) = 3^{-1} = \frac{1}{3}$$

11- حدود a کدام باشد تا تابع نمایی $(|a+2| - 1)^x$ اکیداً نزولی باشد؟

- ① $(-2, -1) \cup (1, 2)$ ② $(-3, -2) \cup (-1, 0)$ ③ $(-4, -3) \cup (-1, 0)$ ④ $(-4, -3) \cup (1, 2)$

پاسخ: گزینه 3 تابع نمایی $y = a^x$ وقتی اکیداً نزولی است که $0 < a < 1$ باشد.

پس شرط این که تابع نمایی مورد نظر، اکیداً نزولی باشد، این است که $0 < |a+2| - 1 < 1$ باشد پس:

$$0 < |a+2| - 1 < 1 \Rightarrow 1 < |a+2| < 2 \rightarrow \begin{cases} |a+2| > 1 \rightarrow \begin{cases} a+2 > 1 \rightarrow a > -1 \\ \text{یا} \\ a+2 < -1 \rightarrow a < -3 \end{cases} \\ |a+2| < 2 \rightarrow -2 < a+2 < 2 \rightarrow -4 < a < 0 \end{cases}$$

از اشتراک جواب‌های بدست‌آمده به جواب $-4 < a < -3 \cup -1 < a < 0$ می‌رسیم.

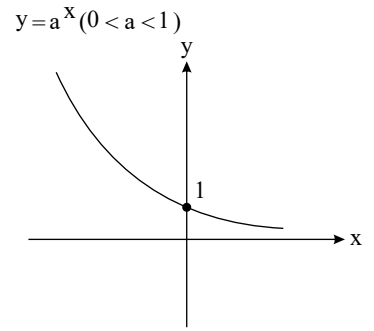
12- کدام گزینه در مورد تابع $y = a^x$ ($0 < a < 1$) درست است؟

- ① دامنه تابع، مجموعه اعداد حقیقی و برد آن اعداد نامنفی است. ② معکوس‌پذیر است و نمودار تابع معکوسش را در یک نقطه قطع می‌کند.
③ نمودار آن قرینه نمودار تابع $y = a^{-x}$ نسبت به محور x ها است. ④ شیب خط‌گذرنده از هر دو نقطه نمودار، مثبت است.

پاسخ: گزینه 2 بررسی گزینه‌ها:

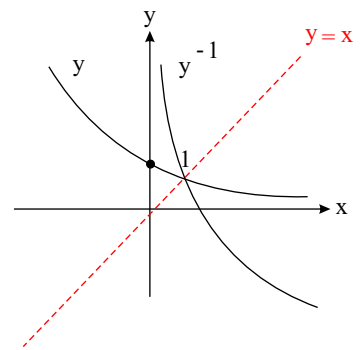
گزینه 1:

توابع نهایی (درحالت کلی) محدودیتی برای x ندارند، پس دامنه آن‌ها \mathbb{R} است. برد تابع نهایی با ضابطه $y = a^x$ ($0 < a < 1$) برابر $(0, +\infty)$ است، اما در گزینه 1 برد تابع اعداد نامنفی $[0, +\infty)$ بیان شده است. پس این گزینه نادرست است.

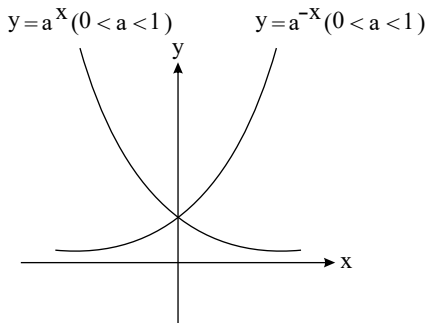

گزینه ۲ :

هر خط به موازات محور x ها نمودار تابع را حداکثر در یک نقطه قطع می‌کند. بنابراین این تابع یک به یک و معکوس پذیر است: برای رسم معکوس یک تابع معکوس پذیر، کافی است نمودار آن را نسبت به نیمساز ناحیه اول و سوم ($y = x$) قرینه کنیم. همانطور که در نمودار مشخص است این تابع وارونش در یک نقطه (روی خط $y = x$) یکدیگر را قطع می‌کنند. پس این گزینه درست است.

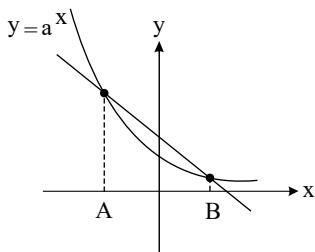
گزینه ۳ :

نمودار تابع $y = a^x$ ($0 < a < 1$) و $y = a^{-x}$ ، نسبت به محور y ها قرینه‌اند.

گزینه ۴ :

دو نقطه دلخواه A و B را در نظر بگیرید؛ همانطور که در شکل روبه‌رو واضح است، شیب خط گذرنده از هر دو نقطه نمودار، منفی است.

13- کدامیک از جداول مربوط به مقادیر ورودی و خروجی یک تابع نمایی است؟

$$\begin{array}{c|ccc} x & 0 & 1 & 2 \\ \hline y & 25 & -5 & 1 \end{array} \quad \textcircled{4}$$

$$\begin{array}{c|ccc} x & -1 & 0 & 3 \\ \hline y & 16 & 8 & 1 \end{array} \quad \textcircled{3}$$

$$\begin{array}{c|ccc} x & 2 & 4 & 8 \\ \hline y & 9 & 10 & 11 \end{array} \quad \textcircled{2}$$

$$\begin{array}{c|ccc} x & 0 & 1 & 2 \\ \hline y & 4 & 8 & 12 \end{array} \quad \textcircled{1}$$

پاسخ: گزینه 3 روش اول:

باید متغیر x دنباله حسابی و متغیر y دنباله هندسی تشکیل دهند. همچنین مقادیر متغیر y نباید منفی باشند، زیرا برد تابع نمایی، شامل مقادیر مثبت است.

پس گزینه «1» مردود است، زیرا مقادیر x دنباله حسابی می‌سازند، ولی مقادیر y دنباله هندسی تشکیل نمی‌دهند.

گزینه «4» مردود است، زیرا مقادیر x دنباله حسابی و مقادیر y دنباله هندسی می‌سازند، ولی مقادیر منفی را نیز اختیار می‌کند.

گزینه «2» مردود است، زیرا امکان این‌که مقادیر x ، جملات یک دنباله حسابی و مقادیر y جملات یک دنباله هندسی باشند، وجود ندارد.

گزینه «3» صحیح است، زیرا اگر جملات -1 و 0 و 3 جملات یک دنباله حسابی باشند، جملات 16 و 8 و 1 می‌توانند جملات یک دنباله هندسی باشند، زیرا:

$$\begin{array}{c|ccccc} & +1 & +1 & +1 & +1 \\ x & -1 & 0 & 1 & 2 & 3 \\ \hline y & 16 & 8 & 4 & 2 & 1 \\ & \underbrace{\quad} & \underbrace{\quad} & \underbrace{\quad} & \underbrace{\quad} \\ & \times \frac{1}{2} & \times \frac{1}{2} & \times \frac{1}{2} & \times \frac{1}{2} \end{array}$$

روش دوم:

صورت کلی توابع نمایی به صورت $y = a \cdot b^x$ است. دو نقطه ابتدایی هر گزینه را برای به دست آوردن a و b در معادله قرار می‌دهیم. مختصات نقطه سوم اگر در معادله صدق کرد، تابع نمایی است.

گزینه 1: $x = 0, y = 4 \Rightarrow 4 = a \cdot b^0 \Rightarrow a = 4$

$x = 1, y = 8 \Rightarrow 8 = 4 \cdot b^1 \Rightarrow b = 2$

$x = 2, y = 12 \Rightarrow 12 \neq 4 \times 2^2 \Rightarrow$ تابع نمایی نیست.

گزینه 2: $x = 2, y = 9 \Rightarrow 9 = a \cdot b^2 \Rightarrow b^2 = \frac{9}{a}, a = \frac{81}{9} = 9$

$x = 4, y = 10 \Rightarrow 10 = a \cdot b^4 \Rightarrow 10 = 9 \cdot b^4 \Rightarrow b^4 = \frac{10}{9}$

$x = 8, y = 11 \Rightarrow 11 \neq \frac{81}{9} \cdot \left(\frac{10}{9}\right)^4 \Rightarrow$ تابع نمایی نیست

گزینه 3: $x = -1, y = 16 \Rightarrow 16 = a \cdot b^{-1} \Rightarrow a = 8, b = \frac{1}{2}$

$x = 0, y = 8 \Rightarrow 8 = a \cdot b^0$

$x = 3, y = 1 \Rightarrow 1 = 8 \cdot \left(\frac{1}{2}\right)^3 \Rightarrow$ تابع نمایی است.

در توابع نمایی بنا به ضابطه، برد فقط شامل اعداد مثبت است یا فقط اعداد منفی و تناوبی مثبت و منفی نمی‌شود، در نتیجه گزینه 4 نمی‌تواند تابع نمایی باشد.

14- نمودارهای دو تابع $f(x) = 4^x$ و $g(x) = \left(\frac{1}{4}\right)^{2x} + \frac{3}{2}$ در نقطه‌ی A متقاطع‌اند. فاصله‌ی نقطه‌ی A تا نقطه‌ی $\left(-\frac{1}{2}, 1\right)$ ، کدام است؟

④ $\sqrt{5}$

③ 2

② $\sqrt{2}$

① 1

پاسخ: گزینه 2 محل تلاقی از حل معادله‌ی $f(x) = g(x)$ بدست می‌آید.

$$f(x) = g(x) \rightarrow 4^x = \left(\frac{1}{4}\right)^{2x} + \frac{3}{2} \rightarrow 4^x = \frac{1}{4^x} + \frac{3}{2}, 4^x = k \Rightarrow$$

$$k = \frac{1}{k} + \frac{3}{2} \rightarrow 2k^2 = 2 + 3k \rightarrow 2k^2 - 3k - 2 = 0 \rightarrow \Delta = 9 + 16 = 25$$

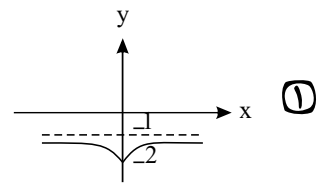
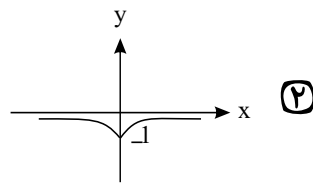
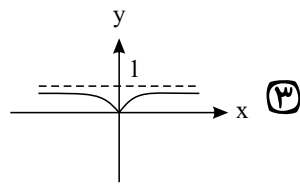
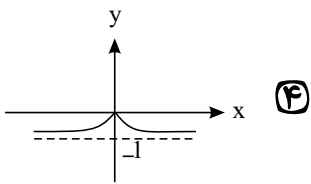
$$\rightarrow k = \frac{3 \pm 5}{4} \rightarrow \begin{cases} k = 2 \rightarrow 4^x = 2 \rightarrow 2^{2x} = 2 \rightarrow 2x = 1 \rightarrow x = \frac{1}{2} \rightarrow y = f\left(\frac{1}{2}\right) = 4^{\frac{1}{2}} = \sqrt{4} = 2 \\ k = -\frac{1}{2} \rightarrow 4^x = -\frac{1}{2} \quad \text{غ.ق.ق} \end{cases}$$

$$\begin{cases} A = \left(\frac{1}{2}, 2\right) \\ B = \left(-\frac{1}{2}, 1\right) \end{cases} \rightarrow |AB| = \sqrt{1+1} = \sqrt{2}$$

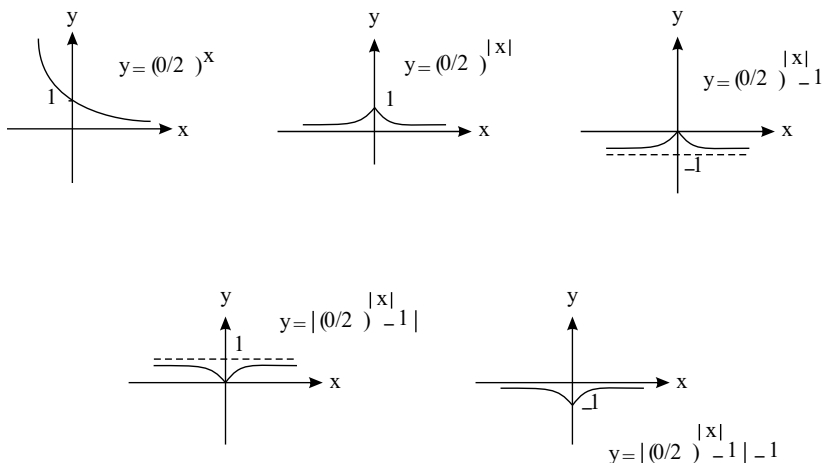
توجه: اگر $A \begin{vmatrix} x_1 \\ y_1 \end{vmatrix}$ و $B \begin{vmatrix} x_2 \\ y_2 \end{vmatrix}$ آنگاه:

$$d_{AB} = \sqrt{(x_1 - x_2)^2 + (y_1 - y_2)^2}$$

15- نمودار تابع $y = \left| (0,2)^{|x|} - 1 \right| - 1$ کدام است؟

پاسخ: گزینه 2 برای رسم $f(|x|)$ از روی $f(x)$ باید سمت چپ محور y ها را حذف کرده و قرینه‌ی سمت راست محور y ها را نسبت به محور y ها به شکل اضافه کرد.

16 - چه تعداد از توابع زیر، تابع نمایی هستند؟

الف) $f(x) = (0,1)^x$ ب) $f(x) = (-3)^{2x-1}$ ج) $f(x) = (\sqrt{2})^{x+1}$ د) $f(x) = (2x+1)^{x+2}$

هـ) $f(x) = (\tan x \cdot \cot x)^x$ و) $f(x) = (\sqrt{x})^{\frac{1}{2}}$ ز) $f(x) = (\frac{2\pi}{3})^{4x+2}$ ح) $f(x) = (\sin 5\pi)^{x+3}$

۶ (۴)

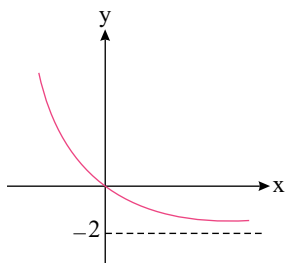
۵ (۳)

۴ (۲)

۳ (۱)

پاسخ: گزینه 1 بنا به تعریف، هر تابع با ضابطه $f(x) = a^x$ که در آن $a \in \mathbb{R}$ و $a > 0$ و $a \neq 1$ است یک تابع نمایی نامیده می‌شود. یعنی باید پایه تابع نمایی عددی ثابت و مثبت و مخالف 1 باشد و توان آن دارای متغیر x باشد. فقط موارد «الف» و «ج» و «ز» تابع نمایی هستند، زیرا در قسمت «ب» پایه منفی است و در قسمت‌های «د» و «و» پایه تابع، عدد ثابت نیست. همچنین در قسمت «ه» پایه، عدد ثابت 1 است و در قسمت «ح» پایه، عدد ثابت صفر است.

17 - نمودار تابع $f(x) = a + 2^{-2x+b}$ به صورت مقابل است. مقدار $f(-2)$ چقدر است؟

۳۰ (۱)

۱۴ (۲)

۶ (۳)

۲ (۴)

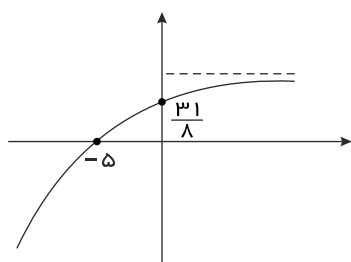
پاسخ: گزینه 1

$$y = -2 \text{ مجانب افقی} \Rightarrow a = -2$$

$$f(0) = 0 \Rightarrow -2 + 2^b = 0 \Rightarrow b = 1$$

$$f(x) = -2 + 2^{-2x+1} \Rightarrow f(-2) = 30$$

18 - نمودار تابع $f(x) = a - \frac{1}{2^{x+b}}$ در شکل مقابل رسم شده است. مقدار ab کدام است؟

۸ (۲)

۶ (۱)

۱۶ (۴)

۱۲ (۳)

پاسخ: گزینه 3 نمودار تابع از نقطه $(0, \frac{31}{8})$ عبور می‌کند، پس:

$$f(0) = \frac{31}{8} \Rightarrow a - \frac{1}{2^b} = \frac{31}{8} \Rightarrow a = \frac{31}{8} + \left(\frac{1}{2}\right)^b \quad (1)$$

نمودار تابع از نقطه $(-5, 0)$ عبور می‌کند، پس:

$$f(-5) = 0 \Rightarrow a - \frac{1}{2^{-5+b}} = 0 \Rightarrow a = \left(\frac{1}{2}\right)^{b-5} \quad (2)$$

از دو معادله (1) و (2) نتیجه می‌شود:

$$\frac{31}{8} + \left(\frac{1}{2}\right)^b = 32 \left(\frac{1}{2}\right)^b \Rightarrow 31 \left(\frac{1}{2}\right)^b = \frac{31}{8} \Rightarrow \left(\frac{1}{2}\right)^b = \frac{1}{8} \Rightarrow b = 3$$

$$\Rightarrow a = \frac{31}{8} + \left(\frac{1}{2}\right)^3 = \frac{31}{8} + \frac{1}{8} = 4$$

بنابراین: $ab = 12$.

19- نمودارهای دو تابع $y = 3^x + \frac{8}{3}$ و $y = \left(\frac{\sqrt{3}}{3}\right)^{2x}$ در نقطه‌ی A متقاطع‌اند. فاصله‌ی نقطه‌ی A از نقطه‌ی $(-1, 1)$ کدام است؟

۱ (۱) $\sqrt{5}$ (۴)

۲ (۳)

۳ (۲) $\sqrt{2}$

۴ (۱)

پاسخ: گزینه 3 برای محاسبه‌ی نقطه‌ی برخورد باید دو تابع را قطع دهیم و می‌دانیم:

$$y = \left(\frac{\sqrt{3}}{3}\right)^{2x} = \left(\frac{3^{\frac{1}{2}}}{3}\right)^{2x} = \left(3^{-\frac{1}{2}}\right)^{2x} = 3^{-x}$$

$$3^x + \frac{8}{3} = 3^{-x} \rightarrow 3^x + \frac{8}{3} = \frac{1}{3^x}$$

با تغییر متغیر $3^x = t$ این معادله‌ی تلافی به یک معادله‌ی درجه‌ی دوم تبدیل می‌شود.

$$t + \frac{8}{3} = \frac{1}{t} \xrightarrow[\text{می‌کنیم}]{\text{طرفین را در } t \text{ ضرب}} t^2 + \frac{8}{3}t - 1 = 0 \rightarrow 3t^2 + 8t - 3 = 0$$

$$\Delta = 64 - 4(3) \cdot (-3) = 100 \rightarrow t = \frac{-8 \pm 10}{2(3)} \rightarrow t_1 = -3, t = \frac{1}{3}$$

چون $t = 3^x > 0$ است پس فقط $t = \frac{1}{3}$ مورد قبول است.

$$t = 3^x = \frac{1}{3} = 3^{-1} \Rightarrow x = -1 \rightarrow y = 3 \Rightarrow A \left| \begin{matrix} -1 \\ 3 \end{matrix} \right.$$
 نقطه‌ی برخورد

$$d = \sqrt{(-1+1)^2 + (3-1)^2} = 2 \quad (-1, 1) \quad \text{فاصله‌ی نقطه‌ی برخورد دو منحنی تا نقطه‌ی } (-1, 1)$$

20- مجموعه جواب نامعادله $3^{x^2-|x|} \leq \left(\frac{\sqrt{3}}{3}\right)^{4-4x}$ شامل چند عدد طبیعی است؟

۱ (۱) صفر (۴)

۲ (۲)

۳ (۳)

۴ (۱)

پاسخ: گزینه 2 در دو طرف نامعادله پایه را به عدد 3 تبدیل می‌کنیم.

$$3^{x^2-|x|} \leq \left(\frac{\sqrt{3}}{3}\right)^{4-4x} \Rightarrow 3^{x^2-|x|} \leq \left(3^{-\frac{1}{2}}\right)^{4-4x} \Rightarrow 3^{x^2-|x|} \leq 3^{2x-2} \xrightarrow{3>1} x^2 - |x| \leq 2x - 2$$

برای حل نامعادله فوق دو حالت زیر را در نظر می‌گیریم:

$$x < 0 \Rightarrow x^2 - (-x) \leq 2x - 2 \Rightarrow x^2 - x + 2 \leq 0$$

$$\Delta = (-1)^2 - 4 \times 1 \times 2 = 1 - 8 = -7 \Rightarrow x^2 - x + 2 = 0 \text{ ضریب } = 1 > 0 \Rightarrow \text{عبارت همواره مثبت}$$

پس نامعادله فوق جواب ندارد.

$$x \geq 0 \Rightarrow x^2 - x \leq 2x - 2 \Rightarrow x^2 - 3x + 2 \leq 0 \Rightarrow (x-1)(x-2) \leq 0 \Rightarrow 1 \leq x \leq 2$$

\Rightarrow اعداد طبیعی: 1, 2

21- فرض کنید برد تابع $f(x) = 2\sqrt[3]{9\cos^2(x)-1} - 2\sqrt[3]{1-9\cos^2(x)}$ به صورت $[a, b]$ باشد مقدار $b - a$ کدام است؟

Ⓐ $\frac{21}{4}$

Ⓑ $\frac{9}{2}$

Ⓒ $\frac{15}{4}$

Ⓓ $\frac{9}{4}$

پاسخ: گزینه 4

$$0 \leq \cos^2 x \leq 1 \Rightarrow 0 \leq 9\cos^2 x \leq 9 \Rightarrow -1 \leq 9\cos^2 x - 1 \leq 8 \Rightarrow -1 \leq \underbrace{\sqrt[3]{9\cos^2 x - 1}}_t \leq 2$$

$$\Rightarrow -1 \leq t \leq 2$$

$$f(x) = 2^t - 2^{-t}$$

تابع 2^t همواره صعودی است و تابع 2^{-t} همواره نزولی است پس تابع $2^{-t} - 2^t$ نیز همواره صعودی است. پس می‌توان نتیجه گرفت تابع $f(x)$ یک تابع صعودی است.

$$t = -1 \Rightarrow 2^{-1} - 2^1 = \frac{1}{2} - 2 = -\frac{3}{2} \Rightarrow \left[-\frac{3}{2}, \frac{15}{4}\right]$$

$$t = 2 \Rightarrow 2^2 - 2^{-2} = 4 - \frac{1}{4} = \frac{15}{4}$$

$$\Rightarrow b - a = \frac{15}{4} - \left(-\frac{3}{2}\right) = \frac{21}{4}$$

توجه: اگر تابع پیوسته $f(x)$ در بازه $[a, b]$ اکیداً صعودی باشد آنگاه برد تابع برابر است با:

$$R_f = [f(a), f(b)]$$

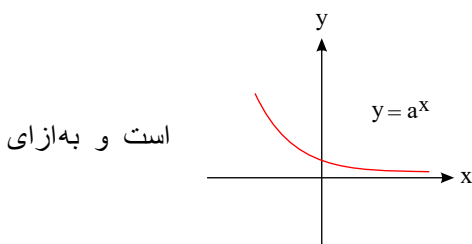
22- به ازای چند مقدار صحیح m ، تابع $f(x) = \left(\frac{3m+1}{4}\right)^x$ نزولی است؟

Ⓐ هیچ مقدار m

Ⓑ 3

Ⓒ 2

Ⓓ 1

است و به ازای

پاسخ: گزینه 2 تابع $y = a^x$ به ازای $0 < a < 1$ اکیداً نزولی است و به صورت

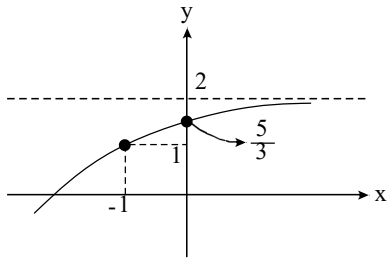
$a = 0$ و $a = 1$ تابع ثابت و در نتیجه هم صعودی و هم نزولی است پس برای آنکه تابع داده شده نزولی باشد باید:

$$0 \leq \frac{3m+1}{4} \leq 1 \rightarrow 0 \leq 3m+1 \leq 4 \rightarrow -1 \leq 3m \leq 3 \rightarrow \frac{-1}{3} \leq m \leq 1$$

که در این بازه، اعداد صحیح صفر و یک قرار دارند.

23- نمودار تابع نمایی $y = a - b^{x+c}$ مطابق شکل زیر است. حاصل $3b + a + c$ کدام است؟

- ① ۶
② ۵
③ ۴
④ ۳

پاسخ: گزینه 3 نمودار تابع داده شده قرینه یک تابع نمایی نزولی نسبت به محور x ها است که دو واحد به بالا انتقال داده شده است، پس $a = 2$ ، لذا خواهیم داشت:

$$y = 2 - b^{x+c}$$

نقاط $\left| \begin{matrix} 0 \\ 5 \\ 3 \end{matrix} \right|$ و $\left| \begin{matrix} -1 \\ 1 \end{matrix} \right|$ روی نمودار تابع قرار دارند، بنابراین:

$$\left| \begin{matrix} 0 \\ 5 \\ 3 \end{matrix} \right| \xrightarrow{\text{صدق}} \frac{5}{3} = 2 - b^{0+c} \Rightarrow b^c = \frac{1}{3} \quad (*)$$

$$\left| \begin{matrix} -1 \\ 1 \end{matrix} \right| \xrightarrow{\text{صدق}} 1 = 2 - b^{-1+c} \Rightarrow b^{-1+c} = 1 \Rightarrow b^{-1} \times b^c = 1 \xrightarrow{(*)} \frac{1}{3} b^{-1} = 1 \Rightarrow b = \frac{1}{3}, c = 1$$

در نتیجه:

$$3b + a + c = 3 \times \frac{1}{3} + 2 + 1 = 4$$

24- معادله $2^{3x} = x^6$ چند ریشه مثبت دارد؟

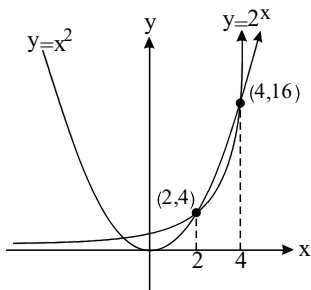
- ① 1 ② 2 ③ 3 ④ 4

پاسخ: گزینه 2

از دو طرف ریشه سوم می‌گیریم:

$$\sqrt[3]{2^{3x}} = \sqrt[3]{x^6} \rightarrow 2^x = x^2$$

با توجه به شکل مقابل، این معادله دو ریشه مثبت دارد:

25- برد تابع $f(x) = 2^{x+1} - \frac{4^x - 16}{2^x + 4}$ به صورت $(a, +\infty)$ است. مقدار a کدام است؟

- ① 2 ② صفر ③ 4 ④ -4

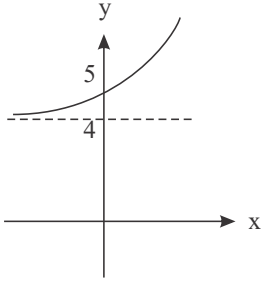
پاسخ: گزینه 3 دامنه تابع $f(x) = 2^{x+1} - \frac{4^x - 16}{2^x + 4}$ مجموعه اعداد حقیقی است و داریم:

$$f(x) = 2^{x+1} - \frac{(2^x)^2 - 4^2}{2^x + 4} = 2^{x+1} - \frac{(2^x - 4)(2^x + 4)}{2^x + 4} = 2^{x+1} - 2^x + 4$$

$$f(x) = 2^x(2 - 1) + 4 = 2^x + 4$$

مطابق نمودار تابع f ، بُرد آن $(4, +\infty)$ است، پس مقدار a برابر با 4 است.

26- برد تابع $f(x) = \sqrt{4 - 3^{-x}}$ کدام است؟

(1) $[0, 4]$

(2) $[0, 2]$

(3) $[0, 4]$

(4) $(0, 2)$

پاسخ: گزینه 3

$$f(x) = \sqrt{4 - 3^{-x}} \Rightarrow \text{شرط رادیکال: } 4 - 3^{-x} \geq 0 \quad (1)$$

$$3^{-x} = \left(\frac{1}{3}\right)^x > 0 \Rightarrow -3^{-x} < 0 \Rightarrow 4 - 3^{-x} < 4 \quad (2)$$

$$(1) \cap (2) \Rightarrow 0 \leq 4 - 3^{-x} < 4 \Rightarrow 0 \leq \sqrt{4 - 3^{-x}} < 2 \Rightarrow 0 \leq f(x) < 2 \Rightarrow R_f = [0, 2)$$

27- اگر مجموعه جواب نامعادله $(\sqrt{5} - 2)^{x^2} > (\sqrt{5} + 2)^{3x-4}$ ، بازه (a, b) باشد، حاصل $b - a$ کدام است؟

(1) 2

(2) 3

(3) 4

(4) 5

پاسخ: گزینه 4 حاصل ضرب دو عدد $\sqrt{5} - 2$ و $\sqrt{5} + 2$ برابر 1 است، پس این دو عدد وارون یکدیگرند، پس

$$(\sqrt{5} - 2) = (\sqrt{5} + 2)^{-1}$$

$$(\sqrt{5} - 2)^{x^2} > (\sqrt{5} + 2)^{3x-4} \Rightarrow (\sqrt{5} + 2)^{-x^2} > (\sqrt{5} + 2)^{3x-4}$$

$$\xrightarrow{(\sqrt{5}+2)>1} -x^2 > 3x - 4 \Rightarrow x^2 + 3x - 4 < 0 \Rightarrow (x+4)(x-1) < 0 \Rightarrow -4 < x < 1$$

پس:

$$b - a = 1 - (-4) = 5$$

28- در تابع $f(x) = m \cdot a^x$ که رفتار نمایی دارد، اگر $f(3) = 2$ و $f(11) = 16$ باشد، مقدار $f(7)$ کدام است؟

(1) $4\sqrt{2}$

(2) 4

(3) 8

(4) $8\sqrt{2}$

پاسخ: گزینه 4

$$f(x) = m \cdot a^x \Rightarrow f(3) = m \cdot a^3 = 2, \quad f(11) = m \cdot a^{11} = 16 \Rightarrow m \cdot a^3 \times m \cdot a^{11} = 2 \times 16$$

$$\Rightarrow m^2 \cdot a^{14} = 32 \Rightarrow (m \cdot a^7)^2 = 32 \Rightarrow m \cdot a^7 = \pm \sqrt{32} = \pm 4\sqrt{2}$$

در تابع نمایی $f(x) = m \cdot a^x$ باید $a > 0$ و چون $m \cdot a^3 = 2$ پس قطعاً m هم مثبت است بنابراین داریم:

$$m \cdot a^7 = 4\sqrt{2}, \quad f(7) = m \cdot a^7 = 4\sqrt{2}$$

29- در یک آزمایش تکثیر سلول، تعداد سلول‌ها پس از گذشت t ساعت از رابطه $A(t) = ka^t$ به دست می‌آید. در شروع آزمایش تعداد سلول‌ها ۴ است و بعد از مدت ۲ ساعت تعداد سلول‌ها ۳۶ می‌شود. چند ساعت بعد از شروع آزمایش تعداد سلول‌های موجود به ۲۹۱۶ خواهد رسید؟

۹ (۴)

۸ (۳)

۶ (۲)

۴ (۱)

پاسخ: گزینه ۲

$$A(t) = ka^t \xrightarrow[t=0]{\text{زمان شروع آزمایش}} A(0) = ka^0 \Rightarrow A(0) = k$$

با توجه به صورت سوال در شروع آزمایش تعداد ۴ سلول موجود است، بنابراین:

$$k = 4 \Rightarrow A(t) = 4a^t$$

$$\xrightarrow[\text{بعد از گذشت ۲ ساعت}]{A(2)=36} A(2) = 4a^2 \Rightarrow 36 = 4a^2 \Rightarrow a^2 = 9 \xrightarrow[a \neq 1]{a > 0} a = 3 \Rightarrow A(t) = 4 \times 3^t$$

$$\xrightarrow[\text{تعداد سلول‌ها ۲۹۱۶}]{\text{بعد از گذشت } t \text{ ساعت}} A(t) = 2916 \Rightarrow 4 \times 3^t = 2916 \Rightarrow 3^t = 729 \Rightarrow t = 6$$

توجه $a > 0$ زیرا تعداد سلول‌ها نمی‌تواند عددی منفی باشد.

30- مقدار یک ماده بعد از هر دوره ۵ ساله ۲۰ درصد کاهش می‌یابد. اگر بعد از ۱۵ سال، ۱۹۲ گرم از آن باقی مانده باشد، مقدار اولیه آن برحسب گرم کدام است؟

۴۲۵ (۴)

۳۷۵ (۳)

۳۲۵ (۲)

۲۷۵ (۱)

پاسخ: گزینه ۳. ۲۰ درصد کاهش یعنی ۸۰ درصد آن باقی می‌ماند. پس اگر n را تعداد دوره و A_0 را مقدار اولیه آن ماده در نظر بگیریم، مقدار آن بعد از n دوره از رابطه زیر به دست می‌آید

$$A_n = A_0 \times (0.8)^n \Rightarrow 192 = A_0 \times (0.8)^5 \Rightarrow A_0 = 192 \times \left(\frac{5}{4}\right)^5 \Rightarrow A_0 = 375 \text{ گرم}$$

31- کدام خط، نمودار تابع $f(x) = \begin{cases} 2^x & ; x \leq 0 \\ \left(\frac{1}{2}\right)^x & ; x > 0 \end{cases}$ را در نقاط بیش‌تری قطع می‌کند؟

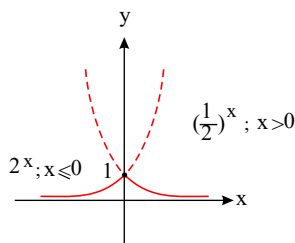
$y = 2$ (۴)

$y = 1$ (۳)

$y = \frac{1}{2}$ (۲)

$y = 0$ (۱)

پاسخ: گزینه ۲

نمودار تابع دوضابطه‌ای $f(x) = \begin{cases} 2^x & ; x \leq 0 \\ \left(\frac{1}{2}\right)^x & ; x > 0 \end{cases}$ را رسم می‌کنیم:

خط‌های $y = 0$ و $y = 2$ نمودار f را قطع نمی‌کنند.

خط $y = 1$ در یک نقطه و خط $y = \frac{1}{2}$ در دو نقطه نمودار f را قطع می‌کنند.

پس خط $y = \frac{1}{2}$ در بین گزینه‌ها بیش‌ترین نقاط برخورد را با تابع f دارد.

32- اگر نقطه (a, b) محل تلاقی نمودارهای دو تابع $y = 9\left(\frac{\sqrt{6}}{2}\right)^{4x} + 1$ و $y = 12\left(\frac{3}{2}\right)^x - 3$ باشد، مقدار $a + b$ کدام است؟

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

پاسخ: گزینه 4 برای یافتن محل تلاقی دو تابع، ضابطه آن‌ها را برابر باهم قرار می‌دهیم.

$$y = 9\left(\frac{\sqrt{6}}{2}\right)^{4x} + 1, y = 12\left(\frac{3}{2}\right)^x - 3 \Rightarrow 9\left(\frac{\sqrt{6}}{2}\right)^{4x} + 1 = 12\left(\frac{3}{2}\right)^x - 3$$

$$\Rightarrow 9\left(\left(\frac{\sqrt{6}}{2}\right)^2\right)^{2x} + 4 = 12\left(\frac{3}{2}\right)^x \Rightarrow 9\left(\frac{6}{4}\right)^{2x} + 4 = 12\left(\frac{3}{2}\right)^x$$

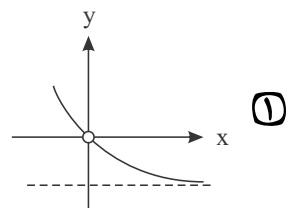
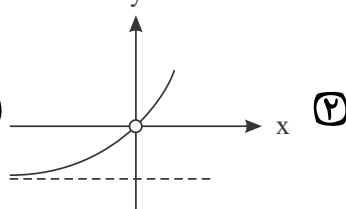
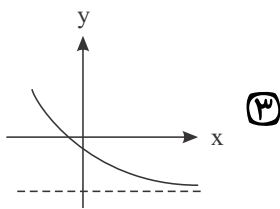
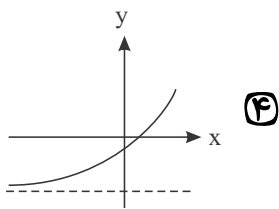
$$9\left(\left(\frac{3}{2}\right)^x\right)^2 + 4 = 12\left(\frac{3}{2}\right)^x, \left(\frac{3}{2}\right)^x = A \Rightarrow 9A^2 + 4 = 12A$$

$$\Rightarrow 9A^2 - 12A + 4 = 0 \Rightarrow (3A - 2)^2 = 0 \Rightarrow 3A - 2 = 0 \Rightarrow A = \frac{2}{3}$$

$$\Rightarrow \left(\frac{3}{2}\right)^x = \frac{2}{3} = \left(\frac{3}{2}\right)^{-1} \Rightarrow x = -1 \Rightarrow y = 12\left(\frac{3}{2}\right)^{-1} - 3 = 12\left(\frac{2}{3}\right) - 3 = 5$$

$$\text{نقطه تلاقی} = (-1, 5) \Rightarrow a = -1, b = 5 \Rightarrow a + b = -1 + 5 = 4$$

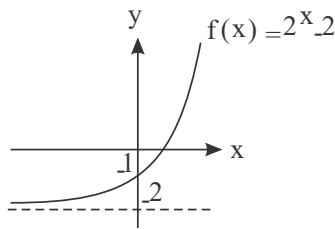
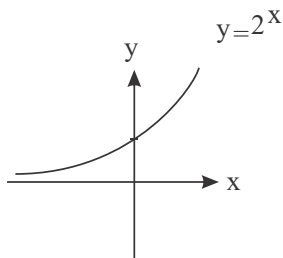
33- نمودار تابع $f(x) = \frac{4^x - 2^x - 2}{2^x + 1}$ کدام است؟

پاسخ: گزینه 4 تابع $f(x)$ را ساده می‌کنیم، برای این کار با تغییر متغیر $2^x = t$ داریم:

$$f(x) = \frac{(2^2)^x - 2^x - 2}{2^x + 1} = \frac{(2^x)^2 - 2^x - 2}{2^x + 1} = \frac{t^2 - t - 2}{t + 1} = \frac{(t - 2)(t + 1)}{t + 1} \Rightarrow f(x) = 2^x - 2$$

برای رسم $f(x) = 2^x - 2$ باید نمودار تابع $y = 2^x$ را 2 واحد به پایین منتقل کنیم.

34- اشتراک مجموعه جواب‌های دو نامعادله توانی $4^{2x-1} \geq \frac{1}{1024}$ و $9^{2x+2} < 81^2$ چند عدد صحیح را شامل می‌شود؟

۶ (۴)

۵ (۳)

۴ (۲)

۳ (۱)

پاسخ: گزینه 1

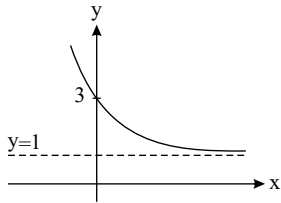
$$4^{2x-1} \geq \frac{1}{1024} \Rightarrow (2^2)^{2x-1} \geq \frac{1}{2^{10}} \Rightarrow 2^{4x-2} \geq 2^{-10} \Rightarrow 4x - 2 \geq -10$$

$$\Rightarrow 4x \geq -8 \Rightarrow x \geq -2 \quad (1)$$

$$9^{2x+2} < 81^2 \Rightarrow 9^{2x+2} < (9^2)^2 \Rightarrow 9^{2x+2} < 9^4 \Rightarrow 2x+2 < 4 \Rightarrow x < 1 \quad (2)$$

$$(1) \cap (2) \Rightarrow -2 \leq x < 1 \Rightarrow \text{اعداد صحیح: } -2, -1, 0 \Rightarrow \text{۳ عدد صحیح}$$

35- نمودار مقابل مربوط به تابع با ضابطه $f(x) = b + \left(\frac{1}{2}\right)^{x+a}$ است. $f^{-1}(2b)$ کدام است؟

- ① صفر
② ۲
③ ۱
④ -۱

پاسخ: گزینه 2 چون نمودار $y = \left(\frac{1}{2}\right)^{x+a}$ یک واحد به بالا منتقل شده است تا نمودار $f(x) = b + \left(\frac{1}{2}\right)^{x+a}$ حاصل شود، پس $b = 1$ است.

$$f(x) = 1 + \left(\frac{1}{2}\right)^{x+a}, \quad \begin{cases} x = 0 \\ y = 3 \end{cases} \Rightarrow f(0) = 3 \Rightarrow 1 + \left(\frac{1}{2}\right)^a = 3 \Rightarrow 2^{-a} = 2 \Rightarrow -a = 1$$

$$\Rightarrow a = -1 \Rightarrow f(x) = 1 + \left(\frac{1}{2}\right)^{x-1} \Rightarrow f^{-1}(2b) = k \xrightarrow{b=1} f^{-1}(2) = k \Rightarrow f(k) = 2$$

$$\Rightarrow 1 + \left(\frac{1}{2}\right)^{k-1} = 2 \Rightarrow \left(\frac{1}{2}\right)^{k-1} = 1 \Rightarrow k-1 = 0 \Rightarrow k = 1 \Rightarrow f^{-1}(2) = 1$$

36- مجموعه جواب نامعادله $3^{x-1} > \left(\frac{1}{81}\right)^{\frac{1}{x}}$ کدام است؟

- ① $(0, +\infty)$
② $\left(\frac{1}{2}, +\infty\right)$
③ $(2, 8)$
④ $(1, 2)$

پاسخ: گزینه 1

$$3^{x-1} > \left(\frac{1}{81}\right)^{\frac{1}{x}} \Rightarrow 3^{x-1} > (3^{-4})^{\frac{1}{x}} \Rightarrow 3^{x-1} > 3^{-\frac{4}{x}} \quad (1)$$

$$3 > 1 \xrightarrow{(1)} x-1 > -\frac{4}{x} \Rightarrow x-1 + \frac{4}{x} > 0 \Rightarrow \frac{x^2 - x + 4}{x} > 0$$

$$x^2 - x + 4 = 0 \Rightarrow \Delta = 1 - 16 = -15 < 0 \Rightarrow x^2 \text{ ضریب } = 1 > 0$$

عبارت $x^2 - x + 4$ عبارتی همواره مثبت است و داریم:

همواره مثبت

$$\frac{x^2 - x + 4}{x} > 0 \Rightarrow x > 0 \Rightarrow \text{جواب} = (0, +\infty)$$

37- اگر x ریشه معادله $2^x - 125 = \frac{384}{2^x}$ باشد، در این صورت حاصل عبارت $x^2 + 2x$ کدام است؟

۱۲۰ (۴)

۴۸ (۳)

۶۴ (۲)

۶۳ (۱)

پاسخ: گزینه ۱

$$2^x - 125 = \frac{384}{2^x} \xrightarrow{\times 2^x} 2^{2x} - 125 \times 2^x = 384 \rightarrow (2^x)^2 - 125(2^x) - 384 = 0$$

$$2^x = A \rightarrow A^2 - 125A - 384 = 0 \rightarrow (A - 128)(A + 3) = 0$$

$$\rightarrow \begin{cases} A = 128 \rightarrow 2^x = 128 \rightarrow x = 7 \rightarrow x^2 + 2x = 49 + 14 = 63 \\ A = -3 \rightarrow 2^x = -3 \rightarrow \text{امکان ندارد.} \end{cases}$$

38- معادله $2^x + 1 = 6 - x$ چند ریشه دارد؟

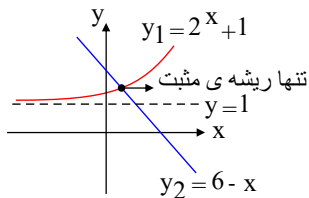
۲ (۴)

هیچ (۳)

یک ریشه منفی (۲)

یک ریشه مثبت (۱)

پاسخ: گزینه ۱ کافی است $y_1 = 2^x + 1$, $y_2 = 6 - x$ را رسم کنیم و مشاهده کنیم در چند جا همدیگر را قطع می‌کنند.

39- تابع $f(x) = (a^2 + a + k)^x$ به ازای تمام مقادیر حقیقی a یک تابع نمایی است. حدود k کدام است؟

$k > \frac{3}{4}$ (۴)

$k > \frac{5}{4}$ (۳)

$k < \frac{1}{4}$ (۲)

$k > \frac{1}{4}$ (۱)

پاسخ: گزینه ۳ برای این‌که تابع $f(x) = (a^2 + a + k)^x$ به ازای تمام مقادیر حقیقی a یک تابع نمایی باشد، باید داشته باشیم:

$$\text{همواره} \begin{cases} a^2 + a + k > 0 \\ a^2 + a + k \neq 1 \end{cases}$$

برای این‌که عبارت $a^2 + a + k$ به ازای هر $a \in \mathbb{R}$ همواره مثبت باشد، کافی است $\Delta < 0$ باشد (زیرا ضریب a^2 همواره مثبت است)؛ بنابراین باید داشته باشیم:

$$\Delta < 0 \Rightarrow 1 - 4(1)(k) < 0 \Rightarrow 1 - 4k < 0 \Rightarrow k > \frac{1}{4} \quad (I)$$

برای این‌که عبارت $a^2 + a + k$ همواره مخالف ۱ باشد، باید داشته باشیم:

$$a^2 + a + k \neq 1 \Rightarrow a^2 + a + k - 1 \neq 0 \Rightarrow \Delta < 0 \Rightarrow 1 - 4(k - 1) < 0 \Rightarrow 1 - 4k + 4 < 0 \Rightarrow 4k > 5$$

$$\Rightarrow k > \frac{5}{4} \quad (II)$$

$$(I), (II) \xrightarrow{\text{اشتراک}} k > \frac{5}{4}$$

40- در معادله $(\sqrt{2} - 1)^{2x} + (3 + 2\sqrt{2})^x = 34$ ، حاصل ضرب جواب‌ها کدام است؟

-۱۶ (۴)

-۸ (۳)

-۲ (۲)

-۴ (۱)

پاسخ: گزینه 1

$$(\sqrt{2}-1)^{2x} + (3+2\sqrt{2})^x = 34 \Rightarrow ((\sqrt{2}-1)^2)^x + (3+2\sqrt{2})^x = 34$$

$$\Rightarrow (3-2\sqrt{2})^x + (3+2\sqrt{2})^x = 34$$

توجه شود که $3-2\sqrt{2} = \frac{1}{3+2\sqrt{2}}$ زیرا $(3-2\sqrt{2})(3+2\sqrt{2}) = 1$ ؛ بنابراین اگر فرض کنیم $(3-2\sqrt{2})^x = t$

آن‌گاه $(3+2\sqrt{2})^x = \frac{1}{t}$ خواهد بود و خواهیم داشت:

$$t + \frac{1}{t} = 34 \Rightarrow \frac{t^2 + 1}{t} = 34 \Rightarrow t^2 - 34t + 1 = 0 \Rightarrow t = \frac{34 \pm \sqrt{288}}{2} = 17 \pm 12\sqrt{2}$$

حال توجه شود که $17 + 12\sqrt{2} = (3+2\sqrt{2})^2$ و $17 - 12\sqrt{2} = (3-2\sqrt{2})^2$ بنابراین خواهیم داشت:

$$t = 17 - 12\sqrt{2} \Rightarrow (3-2\sqrt{2})^x = 17 - 12\sqrt{2} \Rightarrow (3-2\sqrt{2})^x = (3-2\sqrt{2})^2 \Rightarrow x = 2$$

$$t = 17 + 12\sqrt{2} \Rightarrow (3-2\sqrt{2})^x = 17 + 12\sqrt{2} \Rightarrow (3-2\sqrt{2})^x = (3+2\sqrt{2})^2 = (3-2\sqrt{2})^{-2}$$

$$\Rightarrow x = -2$$

یعنی ریشه‌های معادله اصلی برابر $x = 2$ و $x = -2$ و حاصلضرب آن‌ها -4 است.

41- اگر تابع f با ضابطه $f(x) = \left(\frac{m+1}{[m] + [-m]} \right)^x$ یک تابع نمایی باشد، حدود m کدام است؟

- ① $m \neq -2, m < -1$ ② $m < -1, m \notin \mathbb{Z}$ ③ $m < -1$ ④ \emptyset

پاسخ: گزینه 2 هر تابع با ضابطه $f(x) = a^x$ که در آن $a \in \mathbb{R}$ و $a > 0$ و $a \neq 1$ یک تابع نمایی نامیده می‌شود.

دو شرط زیر را در نظر بگیرید:

شرط اول: $\frac{m+1}{[m] + [-m]} > 0$

شرط دوم: $\frac{m+1}{[m] + [-m]} \neq 1$

از طرفی می‌دانیم:

$$[m] + [-m] = \begin{cases} 0 & m \in \mathbb{Z} \\ -1 & m \notin \mathbb{Z} \end{cases}$$

بنابراین داریم:

شرط اول:

$$\frac{m+1}{[m] + [-m]} > 0 \Rightarrow \begin{cases} \text{تعریف نشده} \Rightarrow \frac{m+1}{0} & m \in \mathbb{Z} \\ \frac{m+1}{-1} > 0 & m \notin \mathbb{Z} \end{cases}$$

$$\Rightarrow -m - 1 > 0 \Rightarrow m < -1 \quad (1)$$

بنابراین اگر $m \notin \mathbb{Z}$ و $m < -1$ باشد، شرط اول برقرار است.

شرط دوم:

$$\frac{m+1}{[m]+[-m]} \neq 1 \Rightarrow \begin{cases} \text{تعریف نشده } \frac{m+1}{0} \neq 1 \Rightarrow \text{اگر } m \in \mathbb{Z} \\ \frac{m+1}{-1} \neq 1 \Rightarrow \text{اگر } m \notin \mathbb{Z} \\ \Rightarrow m+1 \neq -1 \Rightarrow m \neq -2 \quad (2) \end{cases}$$

دقت کنید $m \notin \mathbb{Z}$: پس قطعاً m مخالف -2 نیز هست، پس اگر $m \notin \mathbb{Z}$ باشد، قطعاً مخالف 1 خواهد بود. در نتیجه با توجه به اشتراک (1) و (2) بنابراین گزینه 2 پاسخ درست این تست است.

42- تعداد ریشه‌های کدامیک از معادلات زیر، از سایرین بیشتر است؟

④ $4^x - 3^x + 1 = 0$

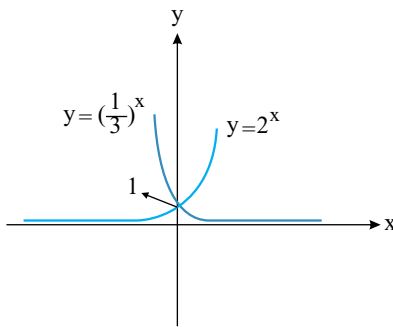
③ $x(3^{-x}) = -1$

② $2^x = 4 - |x|$

① $2^x = 3^{-x}$

پاسخ: گزینه 2

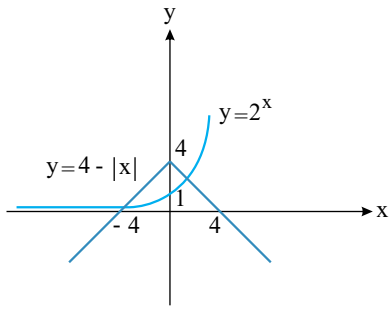
برای یافتن تعداد جواب‌های هر یک از معادلات، باید از طریق تقاطع هندسی، تعداد مطلوب را بیابیم:

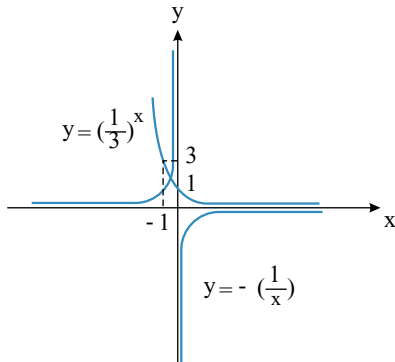
معادله یک ریشه دارد $\Rightarrow 2^x = 3^{-x} \Rightarrow 2^x = \left(\frac{1}{3}\right)^x$

معادله دو ریشه دارد $\Rightarrow 2^x = 4 - |x|$

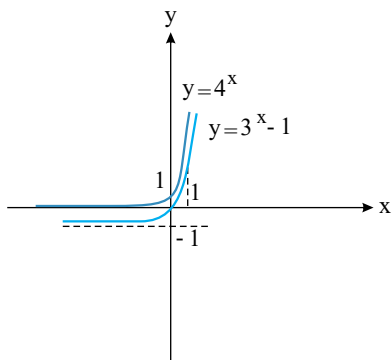

$$4^x - 3^x + 1 = 0 \Rightarrow 4^x = 3^x - 1$$

$$x(3^{-x}) = -1 \Rightarrow -\frac{1}{x} = \left(\frac{1}{3}\right)^x$$

بنابراین معادله فوق دارای یک ریشه است.

$$4^x - 3^x + 1 = 0 \Rightarrow 4^x = 3^x - 1$$

پس معادله فوق فاقد ریشه حقیقی است.

بنابراین معادله مربوط به گزینه «۲» از سایر معادلات داده شده، تعداد بیش‌تری ریشه دارد.

43- به ازای چند مقدار طبیعی k ، خط $y = k$ نمودار تابع $y = 2^{2-|x|}$ را در دو نقطه قطع می‌کند؟

۴ (۴)

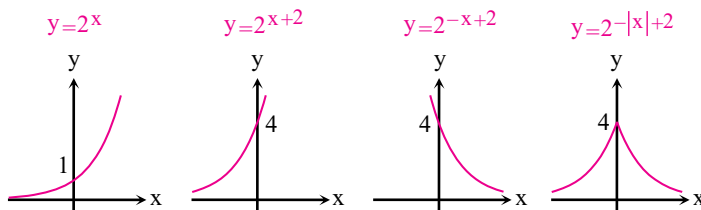
۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

پاسخ: گزینه 3

نمودار تابع $y = 2^{2-|x|}$ را رسم می‌کنیم:

خط $y = k \in (0, 4)$ نمودار را در دو نقطه قطع می‌کند. اگر $k \in \mathbb{N}$ آنگاه $k = 1, 2, 3$.

44- فاصله نقطه تقاطع نمودارهای دو تابع $y = 5\left(\frac{\sqrt{2}}{2}\right)^{2x}$ و $y = 2^{x+1} + 9$ از محور طول ها کدام است؟

۱۰۱ (۴)

۱۱ (۳)

۱۰ (۲)

۱ (۱)

پاسخ: گزینه 2 برای یافتن نقطه تقاطع دو تابع، آن ها را مساوی هم قرار می دهیم:

$$\begin{cases} y = 5\left(\frac{\sqrt{2}}{2}\right)^{2x} \\ y = 2^{x+1} + 9 \end{cases} \Rightarrow 5\left(\frac{\sqrt{2}}{2}\right)^{2x} = 2^{x+1} + 9 \Rightarrow 5\left(\left(\frac{\sqrt{2}}{2}\right)^2\right)^x = 2^x \times 2 + 9$$

$$5\left(\frac{1}{2}\right)^x = 2^x \times 2 + 9 \Rightarrow \frac{5}{2^x} = 2 \times 2^x + 9 \xrightarrow{2^x=A} \frac{5}{A} = 2A + 9$$

$$\xrightarrow{\times A} 5 = 2A^2 + 9A \Rightarrow 2A^2 + 9A - 5 = 0 \Rightarrow (2A - 1)(A + 5) = 0 \Rightarrow \begin{cases} A = \frac{1}{2} \\ A = -5 \text{ غرق} \end{cases}$$

$$A = \frac{1}{2} \Rightarrow 2^x = \frac{1}{2} \Rightarrow x = -1 \Rightarrow y = 2^{-1+1} + 9 = 10 \Rightarrow A(-1, 10)$$

فاصله نقطه A تا محور x ها برابر 10 می باشد.

45- معادله $|3^x| = |3^{-x} + 1|$ چند جواب در مجموعه اعداد حقیقی دارد؟

۳ (۴)

۲ (۳)

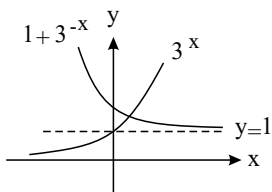
۱ (۲)

صفر (۱)

پاسخ: گزینه 2

$$|3^x| = |3^{-x} + 1| \Rightarrow 3^x = \pm(3^{-x} + 1)$$

(الف) $3^x = 3^{-x} + 1$

طبق نمودار، معادله یک ریشه دارد

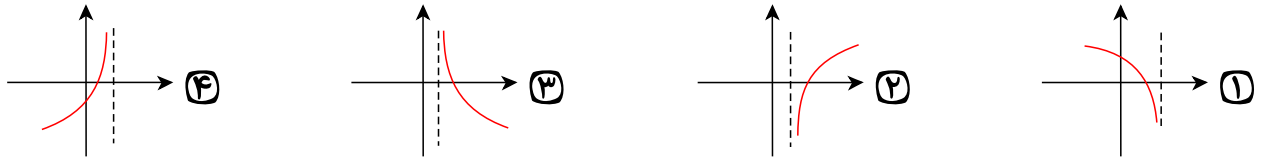
(ب) $3^x = -3^{-x} - 1$

سمت چپ همواره مثبت و سمت راست همواره منفی است، پس معادله (ب) اصلاً جواب ندارد.

در کل معادله یک جواب دارد.

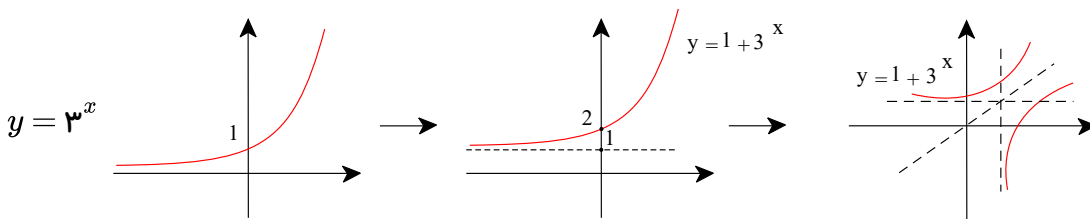
تابع لگاریتم، تعریف و شرایط لگاریتم

46- نمودار معکوس تابع $y = 1 + 3^x$ کدام است؟ (با تغییر)

پاسخ: گزینه 2 توجه: هر تابعی با معکوس خود نسبت به نیم ساز اول و سوم قرینه است.

تابع $y = 1 + 3^x$ را نسبت به خط $y = x$ تقارن می‌دهیم.

47- تابع با ضابطه‌ی $f(x) = a + \log_p(bx - 4)$ ، از دو نقطه‌ی $(2, 6)$ و $(12, 10)$ می‌گذرد. a کدام است؟

- ۱) ۳ ۲) ۴ ۳) ۵ ۴) ۶

پاسخ: گزینه 3 می‌دانیم: $\log_b^a = c \Leftrightarrow b^c = a$ ، $\log_n^A - \log_n^B = \log_n^{\frac{A}{B}}$

چون تابع از دو نقطه‌ی $(2, 6)$ و $(12, 10)$ می‌گذرد پس مختصات آن در تابع صدق می‌کند. بنابراین:

$$(12, 10) \xrightarrow{\text{تابع}} 10 = a + \log_p(12b - 4) \quad (I)$$

$$(2, 6) \xrightarrow{\text{تابع}} 6 = a + \log_p(2b - 4)$$

این دو رابطه را از هم کم می‌کنیم:

$$4 = \log_p(12b - 4) - \log_p(2b - 4) \Rightarrow 4 = \log_p \frac{12b - 4}{2b - 4}$$

$$\frac{12b - 4}{2b - 4} = 16 \Rightarrow b = 3 \xrightarrow{(I)} a = 5$$

48- اگر $\log 5 = 3k$ باشد، $\log \sqrt[3]{1,6}$ کدام است؟

- ۱) $1 - 4k$ ۲) $2 - 5k$ ۳) $1 - 2k$ ۴) $1 - k$

پاسخ: گزینه 1

می‌دانیم: $\log_k^{a^n} = n \log_k^a$ ، $\log_k^{\frac{a}{b}} = \log_k^a - \log_k^b$ ، $\log 5 = 1 - \log 2$

$$\log \sqrt[3]{1,6} = \log(1,6)^{\frac{1}{3}} = \frac{1}{3} \log 1,6 = \frac{1}{3} \log \frac{16}{10}$$

$$= \frac{1}{3} (\log 16 - \log 10) = \frac{1}{3} (4 \log 2 - 1) = \frac{1}{3} (4(1 - \log 5) - 1) = \frac{1}{3} (3 - 4 \log 5)$$

$$= \frac{1}{3} (3 - 12k) = \frac{1}{3} (3(1 - 4k)) = 1 - 4k$$

49- اگر $3^{x^2-2} = 81^x$ باشد، $\log_6^{(x-2)}$ کدام است؟

- ① $\frac{1}{4}$ ② $\frac{1}{3}$ ③ $\frac{1}{2}$ ④ $\frac{2}{3}$

پاسخ: گزینه 3 می‌دانیم:

$$y = \log_6^{x-2} \xrightarrow{\text{دامنه}} x - 2 > 0 \rightarrow \boxed{x > 2}$$

$$3^{x^2-2} = 81^x \rightarrow 3^{x^2-2} = 3^{4x} \rightarrow x^2 - 2 = 4x \rightarrow x^2 - 4x = 2$$

$$\rightarrow (x-2)^2 - 4 = 2 \rightarrow (x-2)^2 = 6 \rightarrow x-2 = \pm\sqrt{6} \rightarrow \begin{cases} x = 2 + \sqrt{6} \\ x = 2 - \sqrt{6} < 2 \end{cases}$$

غ ق ق می‌دانیم $\log_k^{\frac{a^n}{m}} = \frac{n}{m} \log_k^a$ است.

$$\log_6^{x-2} \stackrel{x=2+\sqrt{6}}{=} \log_6^{2+\sqrt{6}-2} = \log_6^{\sqrt{6}} = \log_6^{\frac{1}{2}} = \frac{1}{2}$$

50- اگر $4\sqrt{2} = 4^x$ و $1 + \log \sqrt{x+1} = \log y$ باشد مقدار y کدام است؟

- ① ۷٫۵ ② ۱۲٫۵ ③ ۱۵ ④ ۲۵

پاسخ: گزینه 3

می‌دانیم: $\log_k^a + \log_k^b = \log_k^{ab}$

$$4\sqrt{2} = 4^x \Rightarrow 2^2 \times 2^{\frac{1}{2}} = 2^{2x} \Rightarrow 2^{\frac{5}{2}} = 2^{2x} \Rightarrow 2x = \frac{5}{2} \Rightarrow x = \frac{5}{4}$$

$$1 + \log \sqrt{x+1} = \log y \Rightarrow \log 10 + \log \sqrt{\frac{5}{4} + 1} = \log y$$

$$\Rightarrow \log 10 + \log \frac{3}{2} = \log y \Rightarrow \log 10 \times \frac{3}{2} = \log y \Rightarrow y = 15$$

51- اگر $(\frac{125}{8})^{x^2} = (\frac{5}{4})^{2x-1}$ باشد، $\log_8^{(9x+1)}$ کدام است؟

- ① $\frac{2}{3}$ ② $\frac{3}{4}$ ③ $\frac{4}{3}$ ④ $\frac{3}{2}$

پاسخ: گزینه 1

$$(\frac{5}{4})^{2x-1} = (\frac{125}{8})^{x^2} \rightarrow (\frac{5}{10})^{2x-1} = (\frac{5}{2})^{3x^2} \rightarrow (\frac{2}{5})^{2x-1} = (\frac{2}{5})^{-3x^2}$$

$$\rightarrow 2x - 1 = -3x^2 \rightarrow 3x^2 + 2x - 1 = 0 \xrightarrow{a+c=b} \begin{cases} x = -1 \\ x = -\frac{c}{a} = \frac{1}{3} \end{cases}$$

در عبارت خواسته شده نمی‌توانیم به جای x عدد -1 را قرار دهیم چون جلوی لگاریتم منفی می‌شود و می‌دانیم که $\log_k^a = \frac{n}{m} \log_k^a$ است.

$$\log_8^{9x+1} \stackrel{x=\frac{1}{3}}{=} \log_8^{\frac{10}{3}} = \log_{\frac{2}{3}}^{\frac{10}{3}} = \frac{2}{3}$$

52- حاصل $A = \frac{1}{2} \log^{(7-4\sqrt{3})} + \log^{(2+\sqrt{3})}$ کدام است؟

- ① $\frac{2}{3}$ ② $\frac{1}{3}$ ③ $\frac{1}{2}$ ④ صفر

پاسخ: گزینه 4 ابتدا توجه کنید که:

$$7 - 4\sqrt{3} = 4 + 3 - 4\sqrt{3} = 2^2 + \sqrt{3}^2 - 2 \times 2\sqrt{3} = (2 - \sqrt{3})^2$$

بنابراین:

$$\frac{1}{2} \log^{(7-4\sqrt{3})} = \frac{1}{2} \log^{(2-\sqrt{3})^2} = \log^{(2-\sqrt{3})}$$

در نتیجه:

$$A = \log^{(2-\sqrt{3})} + \log^{(2+\sqrt{3})} = \log^{(2-\sqrt{3})(2+\sqrt{3})} = \log^{(4-3)} = \log^1 = 0$$

53- حاصل $\log \frac{\sqrt[3]{9\sqrt{3}}}{\sqrt[2]{3\sqrt[3]{3}}}$ کدام است؟

- ① $\frac{7}{4}$ ② $\frac{11}{4}$ ③ $\frac{9}{4}$ ④ $\frac{13}{4}$

پاسخ: گزینه 2 ابتدا توجه کنید که:

$$\sqrt[3]{9\sqrt{3}} = 3 \times 3^{\frac{2}{3}} \times 3^{\frac{1}{6}} = 3^{\frac{11}{6}}$$

$$\sqrt[2]{3\sqrt[3]{3}} = 3^{\frac{1}{2}} \times 3^{\frac{1}{6}} = 3^{\frac{2}{3}}$$

بنابراین:

$$\log \frac{\sqrt[3]{9\sqrt{3}}}{\sqrt[2]{3\sqrt[3]{3}}} = \log_{\frac{3^{\frac{2}{3}}}{3^{\frac{11}{6}}}} = \frac{11}{6} \times \frac{3}{2} \log_3^3 = \frac{11}{4}$$

54- حاصل عبارت $A = \log_{\frac{125}{64}}^{\frac{125}{64}} + 81 \log_9^{\sqrt{5}}$ کدام است؟

- ① $\frac{7}{3}$ ② $\frac{13}{2}$ ③ $\frac{7}{2}$ ④ $\frac{13}{3}$

پاسخ: گزینه 3

$$\log_{\frac{125}{64}}^{\frac{125}{64}} = \log_{\frac{5^3}{2^6}}^{\frac{5^3}{2^6}} = \frac{3}{-2} \log_{\frac{5}{2}}^{\frac{5}{2}} = -\frac{3}{2}$$

$$81 \log_9^{\sqrt{5}} = \sqrt[4]{5} = \sqrt[2]{5} = 5$$

بنابراین:

$$A = -\frac{3}{2} + 5 = \frac{7}{2}$$

55- تابع $f(x) = 2 - \log_5(x + 5)$ محور x ها را در نقطه‌ای به طول x_0 و محور عرض‌ها را در نقطه‌ای به عرض y_0 قطع می‌کند، حاصل $x_0 - y_0$ کدام است؟

۲۰ (۴)

۱۸ (۳)

۲۱ (۲)

۱۹ (۱)

پاسخ: گزینه ۱

$$a^b = c \Leftrightarrow \log_a c = b \text{ نکته}$$

$$f(x) = 2 - \log_5(x + 5)$$

$$x = 0 \Rightarrow y_0 = f(0) = 2 - \log_5 5 = 2 - 1 = 1 \Rightarrow y_0 = 1$$

$$y = 0 \Rightarrow 2 - \log_5(x_0 + 5) = 0 \Rightarrow \log_5(x_0 + 5) = 2 \Rightarrow x_0 + 5 = 5^2 \Rightarrow x_0 = 20$$

بنابراین: $x_0 - y_0 = 19$

56- تابع با ضابطه‌ی $f(x) = a + \log_7(3x + b)^2$ ، از دو نقطه‌ی $(5, 11)$ و $(21, 15)$ می‌گذرد، a کدام است؟

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

پاسخ: گزینه ۳

$$\log_n^{a^b} = b \cdot \log_n^a, \quad \log_n^A - \log_n^B = \log_n^{\frac{A}{B}} \text{ میدانیم}$$

$$f(x) = a + \log_7(3x + b)^2 \rightarrow f(x) = a + 2 \log_7^{3x+b}$$

$$f(5) = 11 \rightarrow a + 2 \log_7^{15+b} = 11$$

$$f(21) = 15 \rightarrow a + 2 \log_7^{63+b} = 15 \rightarrow a + 2 \log_7^{63+b} = 11 + 4$$

$$\rightarrow a + 2 \log_7^{63+b} = a + 2 \log_7^{15+b} + 4 \rightarrow \log_7^{63+b} - \log_7^{15+b} = 2$$

$$\rightarrow \log_7^{\frac{63+b}{15+b}} = 2 \rightarrow \frac{63+b}{15+b} = 4 \rightarrow 63 + b = 60 + 4b \rightarrow 3b = 3 \rightarrow b = 1$$

$$a + 2 \log_7^{16} = 11 \rightarrow a + 2 \times 4 = 11 \rightarrow a = 3$$

57- اگر $\log_7^x = \frac{1}{2}$ و $\log_7^y = 3$ مقدار $\log_y^{(x+6)}$ کدام است؟

۹ (۴)

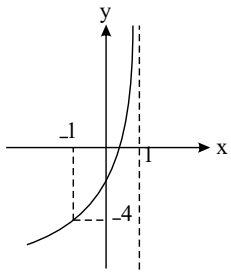
۶ (۳)

$\frac{\sqrt{2}}{2}$ (۲)

$2\sqrt{2}$ (۱)

60- اگر نمودار تابع $f(x) = a - \log_{\sqrt{2}}^{-x+b}$ به صورت زیر باشد، به صورت زیر باشد، آن گاه $f(-7)$ کدام است؟

- ① -۵
 ② -۸
 ③ -۱۱
 ④ -۱۳

پاسخ: گزینه 2 با توجه به شکل دامنه تابع f به صورت $(-\infty, +1)$ است و

$$-x + b > 0 \Rightarrow x < b \Rightarrow D_f = (-\infty, b) \Rightarrow \boxed{b = 1}$$

با توجه به نمودار، این تابع از نقطه $(-1, -4)$ می‌گذرد.

$$-4 = a - \log_{\sqrt{2}}^{-1+b} \Rightarrow -4 = a - 2 \Rightarrow \boxed{a = -2} \Rightarrow f(x) = -2 - \log_{\sqrt{2}}^{-x+1}$$

$$f(-7) = -2 - \log_{\sqrt{2}}^{-7+1} = -2 - \log_{\sqrt{2}}^{-6} = -2 - 6 = -8$$

61- حاصل عبارت $A = (\log_{18}^{36})^2 + 4 \log_{18}^3 \times \log_{18}^{108}$ کدام است؟

- ① ۴
 ② ۵
 ③ ۶
 ④ ۷

پاسخ: گزینه 1 ابتدا توجه کنید که

$$\log_{18}^{36} = \log_{18}^{6^2} = 2 \log_{18}^6$$

$$\log_{18}^3 \times \log_{18}^{108} = \log_{18}^3 \times \log_{18}^{3 \times 36} = \log_{18}^3 (\log_{18}^3 + \log_{18}^{36}) = \log_{18}^3 (\log_{18}^3 + 2 \log_{18}^6)$$

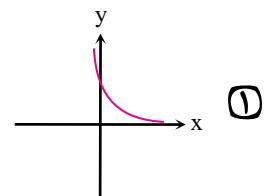
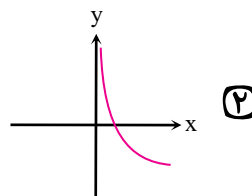
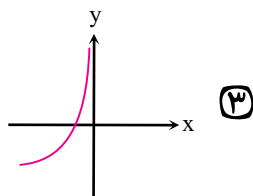
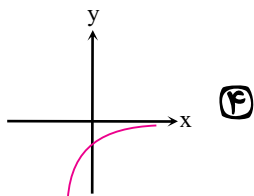
$$= (\log_{18}^3)^2 + 2 \log_{18}^3 \times \log_{18}^6$$

بنابراین عبارت داده شده به صورت زیر ساده می‌شود:

$$A = (2 \log_{18}^6)^2 + 4 (\log_{18}^3)^2 + 8 \log_{18}^3 \times \log_{18}^6 = 4 ((\log_{18}^6)^2 + (\log_{18}^3)^2 + 2 \log_{18}^3 \times \log_{18}^6)$$

$$= 4 (\log_{18}^6 + \log_{18}^3)^2 = 4 (\log_{18}^{18})^2 = 4 \times 1^2 = 4$$

62- نمودار معکوس تابع $y = \frac{1}{2} \log \frac{1}{x}$ چگونه است؟

پاسخ: گزینه 1 ضابطه تابع وارون را می‌یابیم:

$$y = \frac{1}{2} \log x^{-1} = -\frac{1}{2} \log x \Rightarrow \log x = -2y \Rightarrow x = 10^{-2y} \Rightarrow f^{-1}(x) = 10^{-2x} = \left(\frac{1}{100}\right)^x$$

که نمودار آن به صورت گزینه (1) است.

معادلات و نامعادلات لگاریتمی و خواص لگاریتم

63- از معادله‌ی لگاریتمی $\log_3^{(2x^2+1)} - \log_3^{(x+2)} = 1$ ، مقدار لگاریتم $(2x - 1)$ در پایه‌ی ۸ ، کدام است؟

- ① $-\frac{2}{3}$ ② $-\frac{1}{2}$ ③ $\frac{1}{2}$ ④ $\frac{2}{3}$

پاسخ: گزینه 4

می‌دانیم: $\log_k^a - \log_k^b = \log_k^{\frac{a}{b}}$, $\log_{k^m}^a = \frac{1}{m} \log_k^a$, $\log_b^N = x \rightarrow N = b^x$

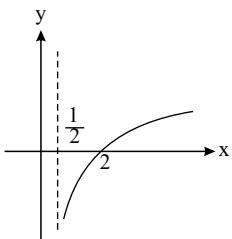
$$\log_3^{2x^2+1} - \log_3^{x+2} = 1 \rightarrow \log_3^{\frac{2x^2+1}{x+2}} = 1 \xrightarrow{\text{تعریف}} \frac{2x^2+1}{x+2} = 3^1$$

$$\rightarrow 2x^2 + 1 = 3x + 6 \rightarrow 2x^2 - 3x - 5 = 0 \xrightarrow{a+c=b} \begin{cases} x = -1 \\ x = -\frac{c}{a} = \frac{5}{2} \end{cases}$$

هر دو جواب بدست آمده، قابل قبول هستند ولی برای محاسبه‌ی \log_8^{2x-1} فقط به جای x ، می‌توانیم مقدار $x = \frac{5}{2}$ را جایگزین کنیم، زیرا $x = -1$ جلوی لگاریتم را منفی می‌کند.

$$\log_8^{2x-1} \stackrel{x=\frac{5}{2}}{=} \log_8^{2(\frac{5}{2})-1} = \log_8^4 = \log_8^{2^2} = \frac{2}{3}$$

64- شکل زیر، نمودار تابع $y = -1 + \log_b^{(2x+a)}$ است. این منحنی خط $y = 1$ را با کدام طول، قطع می‌کند؟

- ① ۴ ② ۵
③ ۶ ④ ۷

پاسخ: گزینه 2

با توجه به شکل $x > \frac{1}{2}$: دامنه‌ی تعریف لگاریتم $2x + a > 0 \rightarrow 2x > -a \rightarrow x > -\frac{a}{2} \rightarrow a = -1$

بنابراین تابع به صورت $y = -1 + \log_b^{(2x-1)}$ است، از طرفی مقدار تابع در $x = 2$ برابر صفر است.

$$0 = -1 + \log_b^3 \rightarrow \log_b^3 = 1 \rightarrow b = 3 \rightarrow y = -1 + \log_3^{(2x-1)}$$

اکنون کافی است که به جای y مقدار ۱ را قرار دهیم.

$$1 = -1 + \log_3^{(2x-1)} \rightarrow \log_3^{(2x-1)} = 2 \xrightarrow{\log_b^a = c \rightarrow a = b^c} 2x - 1 = 3^2 \rightarrow 2x - 1 = 9 \rightarrow 2x = 10 \rightarrow x = 5$$

65- از دو معادله‌ی $\log_3 x + \log_3 y = 2$ و $x^2 + y^2 = 46$ ، لگاریتم $(x + y)$ در پایه‌ی ۴ کدام است؟

- ① ۱٫۵ ② ۲ ③ ۳ ④ ۲٫۵

پاسخ: گزینه 1

می‌دانیم:

$$a^2 + b^2 = (a + b)^2 - 2ab , \log_k^a + \log_k^b = \log_k^{ab} , \log_b^N = x \rightarrow b^x = N , \log_{k^m}^a = \frac{1}{m} \log_k^a$$

$$\log_3^x + \log_3^y = 2 \rightarrow \log_3^{xy} = 2 \xrightarrow{\text{تعریف}} xy = 3^2 = 9$$

$$x^2 + y^2 = 46 \rightarrow (x+y)^2 - 2xy = 46 \rightarrow (x+y)^2 - 18 = 46$$

$\rightarrow (x+y)^2 = 64 \rightarrow x+y = 8$ یا $x+y = -8$ (غ ق ق مثبت هستند.)

$$\log_3^{x+y} = \log_3^8 = \log_3^{2^3} = \frac{3}{2}$$

66- از دو معادله دو مجهولی $3^{2x+y} = 9 \times 3^{x-y}$ و $\log(x+2y) = 1 + \log y$ ، مقدار x کدام است؟

۱٫۶ (۴)

۱٫۵ (۳)

۱٫۴ (۲)

۱٫۲ (۱)

پاسخ: گزینه 4 می‌دانیم: $\log_k^a + \log_k^b = \log_k^{ab}$

$$3^{2x+y} = 9 \times 3^{x-y} \rightarrow 3^{2x+y} = 3^2 \times 3^{x-y} \rightarrow 3^{2x+y} = 3^{2+x-y}$$

$$\rightarrow 2x+y = 2+x-y \rightarrow x+2y = 2 \rightarrow x = 2-2y$$

$$\log(x+2y) = 1 + \log y \rightarrow \log(x+2y) = \log 10 + \log y \rightarrow \log(x+2y) = \log 10y$$

$$\rightarrow x+2y = 10y \rightarrow x = 8y \xrightarrow{x=2-2y} 2-2y = 8y \rightarrow 10y = 2 \rightarrow y = \frac{2}{10} \xrightarrow{x=8y} x = \frac{16}{10} = 1,6$$

67- از دو معادله دو مجهولی $2^{x-y} \times 4^{x+y} = 1$ و $\log y = 2 \log 3 + \log x$ ، مقدار y کدام است؟

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

پاسخ: گزینه 3 می‌دانیم: $\log_k^{a^n} = n \log_k^a$, $\log_k^a + \log_k^b = \log_k^{ab}$

$$2^{x-y} \times 4^{x+y} = 1 \rightarrow 2^{x-y} \times (2^2)^{x+y} = 1 \rightarrow 2^{x-y+2x+2y} = 1 \rightarrow 2^{3x+2y-y} = 1 \rightarrow 3x+2y-y = 0$$

$$\log y = 2 \log 3 + \log x \rightarrow \log y = \log 9 + \log x \rightarrow \log y = \log 9x \rightarrow y = 9x$$

$$\text{پس: } \begin{cases} 3x+2y = 0 \\ y = 9x \end{cases} \rightarrow 3x+18x = 0 \rightarrow 21x = 0 \rightarrow x = \frac{0}{21}, y = 9\left(\frac{0}{21}\right) = 0$$

68- از معادله لگاریتمی $2 \log x = 1 + \log\left(x + \frac{12}{5}\right)$ ، مقدار $\log_5^{(2x+1)}$ کدام است؟

۲ (۴)

۱ (۳)

$\frac{1}{2}$ (۲)

-۱ (۱)

پاسخ: گزینه 4

می‌دانیم: $\log_k^{a^n} = n \log_k^a$, $\log_k^a + \log_k^b = \log_k^{ab}$

$$2 \log x = 1 + \log\left(x + \frac{12}{5}\right) \Rightarrow \log x^2 = \log 10 + \log\left(x + \frac{12}{5}\right)$$

$$\Rightarrow \log x^2 = \log 10\left(x + \frac{12}{5}\right) \Rightarrow x^2 = 10x + 24$$

$$x^2 - 10x - 24 = 0 \Rightarrow (x-12)(x+2) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = 12 & \text{ق ق} \\ x = -2 & \text{غ ق ق (جلوی لگاریتم را منفی می‌کند)} \end{cases}$$

$$\log_5^{2x+1} = \log_5^{25} = \log_5^{5^2} = 2$$

69- از معادله $\log(2x - 1) + \log(x + 3) = \log 30 - \log 2$ مقدار $\log_8 x$ کدام است؟

- ① $-\frac{1}{2}$ ② $\frac{1}{3}$ ③ $\frac{2}{3}$ ④ $\frac{3}{2}$

پاسخ: گزینه 2

می‌دانیم: $\log_k^a + \log_k^b = \log_k^{ab}$, $\log_k^a - \log_k^b = \log_k^{\frac{a}{b}}$, $\log_k^{a^n} = \frac{n}{m} \log_k^a$

$$\log(2x - 1) + \log(x + 3) = \log 30 - \log 2 \rightarrow \log(2x - 1)(x + 3) = \log 15$$

$$\Rightarrow 2x^2 + 5x - 3 = 15 \Rightarrow 2x^2 + 5x - 18 = 0 \Rightarrow x = \frac{-5 \pm \sqrt{25 + 144}}{4}$$

$$x = \frac{-5 \pm 13}{4} \Rightarrow \begin{cases} x = 2 \text{ ق ق} \\ x = -\frac{18}{4} \text{ (جلوی لگاریتم را منفی می‌کند)} \end{cases}$$

$$\log_8 x = \log_{2^3}^2 = \frac{1}{3}$$

70- از تساوی $\log(2x - 1) + \frac{1}{2} \log x^2 = \log 3$ مقدار لگاریتم $\frac{x}{3}$ در مبنای 4 کدام است؟

- ① $-\frac{1}{2}$ ② $-\frac{1}{4}$ ③ $\frac{1}{4}$ ④ $\frac{1}{3}$

پاسخ: گزینه 1 می‌دانیم: $\log_k^a + \log_k^b = \log_k^{ab}$, $\log_k^{a^n} = n \log_k^a$, $\log_k^{\frac{a^n}{m}} = \frac{n}{m} \log_k^a$

$$\log(2x - 1) + \frac{1}{2} \log x^2 = \log 3 \Rightarrow \log(2x - 1) + \log |x| = \log 3 \rightarrow \log(2x - 1)|x| = \log 3 \Rightarrow (2x - 1)|x| = 3$$

با توجه به این که $2x - 1 > 0$ است، پس $x > \frac{1}{2}$ و در نتیجه $|x| = x$ می‌باشد، لذا داریم:

$$(2x - 1)(x) = 3 \Rightarrow 2x^2 - x - 3 = 0 \xrightarrow{a+c=b} 0 \Rightarrow \begin{cases} x = -1 \text{ ق غ} \\ x = -\frac{c}{a} = \frac{3}{2} \text{ ق ق} \end{cases}$$

بنابراین برای یافتن لگاریتم $\frac{x}{3}$ در مبنای 4 داریم:

$$\log_{4^{\frac{x}{3}}} = \log_{4^{\frac{3}{2}}} = \log_{4^{\frac{3}{2}}}^{\frac{1}{3}} = -\frac{1}{2}$$

71- فرض کنید $\log_{\frac{5}{2}}^{(3x-2)} = 1$ مقدار x کدام است؟

- ① 9 ② $\frac{17}{3}$ ③ 4 ④ $\frac{7}{3}$

پاسخ: گزینه 3

می‌دانیم:

$$\log a - \log b = \log \frac{a}{b} \text{ , } \log a + \log b = \log a \cdot b \text{ , } \begin{vmatrix} a & b \\ c & d \end{vmatrix} = ad - bc$$

$$\log_b^a \times \log_a^c = \log_b^c$$

$$\begin{vmatrix} \log 5 & \log 2 \\ \log 2 & \log 5 \end{vmatrix} = (\log 5)^2 - (\log 2)^2 \xrightarrow{\text{اتحاد مزدوج}} (\log 5 + \log 2)(\log 5 - \log 2) = \log 10 \cdot \log \frac{5}{2} = \log \frac{5}{2}$$

پس داریم:

$$\log \frac{5}{2} \times \log \frac{5}{2}^{3x-2} = 1 \Rightarrow \log \frac{5}{2}^{3x-2} = 1 \Rightarrow 3x - 2 = 10 \Rightarrow x = 4$$

72- مجموعه جواب نامعادله $\log_{\frac{5}{2}}^{\frac{2x+3}{4}} \geq -1$ کدام است؟

- (1) $(\frac{3}{2}, \frac{5}{2}]$ (2) $(\frac{-3}{2}, \frac{5}{2}]$ (3) $(-\infty, \frac{5}{2}]$ (4) $(\frac{-3}{2}, +\infty)$

پاسخ: گزینه 2

$$\log_a^A \geq m \xrightarrow{0 < a < 1} A \leq a^m \quad \text{می‌دانیم:}$$

$$\left. \begin{array}{l} \log_{\frac{5}{2}}^{\frac{2x+3}{4}} \geq -1 \rightarrow \frac{2x+3}{4} \leq (\frac{5}{2})^{-1} \Rightarrow \frac{2x+3}{4} \leq \frac{2}{5} \Rightarrow x \leq \frac{5}{2} \quad (I) \\ \text{از طرفی: } \frac{2x+3}{4} > 0 \Rightarrow x > \frac{-3}{2} \quad (II) \end{array} \right\} \xrightarrow{\text{اشتراک I, II}} \frac{-3}{2} < x \leq \frac{5}{2}$$

73- در معادله $\log_9^x + \log_{x^3}^3 = \frac{5}{6}$ مجموع ریشه‌های آن کدام است؟

- (1) $3 + 3\sqrt{3}$ (2) $3 + \sqrt{3}$ (3) $3 + \sqrt[3]{9}$ (4) $3 + 2\sqrt{3}$

پاسخ: گزینه 3

$$\log_k^a = \frac{1}{\log_a^k}, \quad \log_{k^m}^a = \frac{n}{m} \log_k^a, \quad \log_b^N = x \rightarrow N = b^x \quad \text{می‌دانیم:}$$

$$\log_9^x + \log_{x^3}^3 = \frac{5}{6} \rightarrow \log_{3^2}^x + \log_{x^3}^3 = \frac{5}{6} \Rightarrow \frac{1}{2} \log_3^x + \frac{1}{3} \log_x^3 = \frac{5}{6}$$

$$\log_3^x = t \Rightarrow \frac{1}{2}t + \frac{1}{3t} = \frac{5}{6} \Rightarrow \frac{3t^2 + 2}{6t} = \frac{5}{6} \Rightarrow 3t^2 - 5t + 2 = 0$$

$$a + b + c = 0 \Rightarrow \begin{cases} t = 1 \Rightarrow \log_3^x = 1 \Rightarrow x = 3^1 = 3 \\ t = \frac{c}{a} = \frac{2}{3} \Rightarrow \log_3^x = \frac{2}{3} \Rightarrow x = 3^{\frac{2}{3}} = \sqrt[3]{9} \end{cases} \xrightarrow{\text{مجموع ریشه‌ها}} 3 + \sqrt[3]{9}$$

74- اگر $\log 2 + \log 3 + \log 4 = a$ باشد، آنگاه حاصل $\frac{3 \log 6 + \log 64}{\log 24 + \log 100}$ کدام است؟

- (1) $\frac{a^2}{a+3}$ (2) $\frac{a+3}{a+4}$ (3) $\frac{a}{3a+6}$ (4) $\frac{3a}{a+2}$

پاسخ: گزینه 4

$$\log_k^a + \log_k^b = \log_k^{ab}, \quad \log_k^{a^n} = n \log_k^a \quad \text{می‌دانیم:}$$

$$\log 2 + \log 3 + \log 4 = a \Rightarrow \log 2 \times 3 \times 4 = a \Rightarrow \log 24 = a$$

$$\frac{3 \log 6 + \log 64}{\log 24 + \log 100} = \frac{3 \log(2 \times 3) + \log 8^2}{\log 24 + \log 100} = \frac{3(\log 2 + \log 3) + 2 \log 8}{\log 24 + \log 100} = \frac{3 \log 3 + 3 \log 2 + 2 \log 8}{\log 24 + \log 100}$$

$$= \frac{3 \log 3 + \log 8 + 2 \log 8}{\log 24 + 2} = \frac{3 \log 3 + 3 \log 8}{\log 24 + 2} = \frac{3(\log 3 + \log 8)}{\log 24 + 2} = \frac{3 \log 24}{\log 24 + 2} = \frac{3a}{a + 2}$$

75- مجموعه جواب‌های نامعادله $\log_f^{(1+x)} < \log_f^{(-x)} - 1$ است. مقدار $b - a$ کدام است؟

- ① $\frac{1}{2}$
 ② 1
 ③ $\frac{1}{5}$
 ④ $\frac{1}{4}$

پاسخ: گزینه 3 می‌دانیم اگر $1 < K$ ، آنگاه از $\log_k^a < \log_k^b$ ، نتیجه می‌شود $a < b$

بنابراین:

$$\log_f^{(1+x)} < \log_f^{(-x)} - 1 \Rightarrow \log_f^{(1+x)} - \log_f^{(-x)} < -1 \Rightarrow \log_f^{(-\frac{1+x}{x})} < \log_f^{\frac{1}{f}} \Rightarrow -\frac{1+x}{x} < \frac{1}{f} \quad (*)$$

از طرف دیگر باید $-x > 0$ و $1+x > 0$ تا نامعادله معنی‌دار باشد. یعنی $-1 < x < 0$. (I)

پس از (*) نتیجه می‌شود:

$$\frac{1+x}{x} > -\frac{1}{f} \Rightarrow f(1+x) < -x \Rightarrow f + fx < -x \Rightarrow \Delta x < -f \Rightarrow x < -\frac{f}{\Delta} \quad (II)$$

از (I) و (II) نتیجه می‌شود $-1 < x < -\frac{f}{\Delta}$ ، پس $(a, b) = (-1, -\frac{f}{\Delta})$ و در نتیجه $b - a = \frac{1}{\Delta}$.

76- اگر x جواب معادله $\log_p^{(x+4)} - \log_p^x = 2$ باشد، مقدار $\log_x^{(x+28)}$ کدام است؟

- ① $\frac{5}{2}$
 ② $\frac{3}{2}$
 ③ 2
 ④ 4

پاسخ: گزینه 1 توجه کنید که $\log_p^x = \log_{p^2}^x = \frac{1}{2} \log_p^x$ ؛ بنابراین معادله به صورت زیر است:

$$\log_p^{(x+4)} - \frac{1}{2} \log_p^x = 2 \Rightarrow 2 \log_p^{(x+4)} - \log_p^x = 4$$

$$\log_p^{(x+4)^2} - \log_p^x = 4 \Rightarrow \log_p^{\frac{(x+4)^2}{x}} = 4 \Rightarrow \frac{(x+4)^2}{x} = p^4 \Rightarrow x^2 + 8x + 16 = 16x \Rightarrow x^2 - 8x + 16 = 0$$

$$\Rightarrow (x-4)^2 = 0 \Rightarrow x = 4$$

$$\log_x^{(x+28)} = \log_f^{32} = \log_{f^5}^{2^5} = \frac{5}{2} \log_f^2 = \frac{5}{2}$$

بنابراین